

༄༅། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་བཞུགས་སོ། །

Chanting the Names of Noble Mañjuśrī

from the Words of the Buddha

ཀླུ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་ཅུ་མཇུ་གྱི་རྣམ་སང་གྱི་ཉི།

In Indian language: *Ārya-mañjuśrī-nāma-saṅgīti*¹

བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།

In Tibetan: *pakpa jampal gyi tsen yangdakpar jöpa*

In English: Chanting the Names of the Noble Mañjuśrī

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

Homage to ever-youthful Mañjuśrī!

1. The Request²

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྗེ་རྗེ་འཆང་། །

dené palden dorjé chang

Then Vajradhara, ever glorious,

གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག། །

dul ka dulwa nam kyī chok

Supreme subduer of the hard to tame,

དཔའ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྒྱལ། །

pawo jikten sum lé gyal

The hero conquering the triple world,

རྗེ་རྗེ་དབང་ཕྱག་གསང་བའི་རྒྱལ། །

dorjé wangchuk sangwé gyal

The vajra lord and master of all secrets, (1)

པརྣ་དཀར་པོ་རྒྱས་འདྲའི་སྤྱན། །
pema karmo gyé dré chen
With eyes wide open like white lotuses,

པརྣ་རྒྱས་པའི་ཞལ་མངའ་བ། །
pema gyepé zhal ngawa
His face just like a lily in full bloom,³

རང་གི་ལག་གིས་དོ་རྗེ་མཚོག། །
rang gi lak gi dorjé chok
While shaking in his hand repeatedly

ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ། །
yang dang yang du sor jepa
A vajra of the highest excellence—(2)

ལྷོ་གཉེར་རིམ་པར་ལྷན་ལ་སོགས། །
tronyer rimpar den lasok
Accompanied by countless Vajrapānis,

ལག་ན་དོ་རྗེ་མཐའ་ཡས་པ། །
lak na dorjé tayepa
With features such as fierce, turbulent brows,

དཔའ་བོ་གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་པོ། །
pawo dul ka dulwa po
Subduers of the hard to tame, heroes,

འཇིགས་སུ་རུང་དང་དཔའ་བྱད་ཅན། །
jik su rung dang pa jechen
Appearing with heroic, hideous forms, (3)

དོ་རྗེ་རྩེ་མོ་རབ་འཕྲོ་བ། །
dorjé tsemo rab trowa
Brandishing in their hands their mighty vajras,

རང་གི་ལག་གིས་གསོར་བྱེད་པ། །
rang gi lak gi sor jepa
The tips of which emit intensive light,

སྙིང་ཅེ་དང་ཤེས་རབ་དང་། །
nyingjé ché dang sherab dang
Great benefactors to all living beings

ཐབས་ཀྱིས་འགོ་དོན་བྱེད་པའི་མཚོག་ །
tab kyi dro dönjé pé chok
Through skill, through insight, and through great compassion, (4)

དགའ་མགུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན། །
gagu rangpé sampachen
With pleased and happy attitudes, with joy,

ལྷོ་བའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ལྡན་པ། །
trowö lü kyi zuk denpa
Their bodies those of wrathful deities,

སངས་རྒྱལ་ལྷན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན། །
sangye trinlé jepé gön
Protectors who assist the buddhas' deeds,

ལུས་བརྟུང་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །
lü tü nam dang lhenchik tu
Their bodies bowing reverentially—(5)

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། །
dezhin shekpa chomdendé
Paid homage to the true awakened one,

ཚོགས་སངས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །
dzoksang gyé la chaktsal né
Protector, Blessed One, Tathāgata.

ཐལ་མོ་སྐྱུར་བ་བྱས་ནས་ནི། །
talmo jarwa jé né ni
And joining his two palms respectfully,

སྐྱུན་སྲུང་འདུག་སྟེ་འདི་སྐད་གསོལ། །
chen ngar duk té diké sol
He said before the lord the following: (6)

བྱབ་བདག་བདག་ལ་སྦྱོན་པ་དང། །
khyabdak dak la menpa dang
'O omnipresent lord, for my well-being,

བདག་དོན་བདག་ལ་སྤྱུགས་བརྩེའི་ཕྱིར། །
dak dön dak la tuk tsé chir
With due concern for me and for my sake,

སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བའི་མངོན་ཚོགས་པའི། །
gyutrul drawé ngöndzok pé
That I may reach complete awakening

བྱང་ཚུབ་ཅི་ནས་བདག་ཐོབ་མཛོད། །
changchub chiné dak tob dzö
Upon the basis of Illusion's Net;⁴ (7)

ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དཀྱུགས་ཤིང། །
nyönmongpé ni sem truk shing
And for the sake of every living being—

མི་ཤེས་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ཡི། །
mi shé dam du jingwa yi
Sunk deep into the mud of ignorance,

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྦྱོན་པ་དང། །
semchen kün la menpa dang
Their thoughts disturbed by various afflictions—

སྤྱ་མེད་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །
lamé drebu tob jé chir
So that they may obtain the highest fruit, (8)

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་བཙེམ་ལྡན་འདས། །
dzokpé sangye chomdendé
May you—the most supreme awakened one,

འགྲོ་བའི་སྤྱ་མ་སྟོན་པ་པོ། །
drowé lama tönpa po
The Blessed One, the world's guru, and teacher,

དམ་ཚིག་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་མཁུན། །
damtsik chenpo denyi khyen
Who knows the great samaya's reality,

དབང་པོ་བསམ་པ་མཁུན་མཚོག་གིས། །
wangpo sampa khyen chok gi
Aware of wishes and abilities—(9)

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐུ། །
chomdendé kyi yeshe ku
Reveal to us the great name chanting of

གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོའི་ཚིག་གི་བདག །
tsuktor chenpö tsik gi dak
The wisdom body of the Blessed One,

ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྟེ་རང་བྱུང་བ། །
yeshe ku té rangjungwa
The great *uṣṇīṣa*, master of all speech,

འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡི། །
jampal yeshe sempa yi
The self-arising wisdom emanation, (10)

མིང་ནི་ཡང་དག་བཟོད་པའི་མཚོག །
ming ni yangdak jöpé chok
The wisdom deity called Mañjuśrī;

དོན་ཟབ་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། །
dön zab dön ni gyaché zhing
These names with meaning both profound and vast;

དོན་ཆེན་མཚུངས་མེད་རབ་ཞི་བ། །
dön chen tsungmé rabzhi ba
Of great significance; unmatched; serene;

ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ། །
tokma bar dang tar gewa
With goodness at their start, middle, and end; (11)

འདས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །
depé sangye nam kyi sung
Proclaimed by buddhas of the aeons past,

མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འགྱུར་ལ། །
ma ong nam kyang sung gyur la
And to be taught by buddhas yet to come;

ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཚོགས་སངས་རྒྱལ། །
dantar jungwa dzoksang gyé
And taught not once but time and time again

ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་གང་། །
yang dang yang du sungpa gang
By all the buddhas of the present age; (12)

རྒྱུད་ཆེན་སྐུ་འཕུལ་བྱ་བ་ལས། །
gyü chen gyutrul drawa lé
Which were respectfully recited in

དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་གསང་སྔགས་འཆང་། །
dorjé chang chen sang ngakchang
Illusion's Net, the tantra most supreme,

དཔག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་བཞིན་དུ། །
pakmé nam kyi ga zhindu
By multitudes of mighty Vajrapānis,

སྐུར་བསྐྱངས་གང་ལགས་བཤད་དུ་གསོལ། །
lur lang gang lak shé du sol
The joyous guardians of secret mantras. (13)

མགོན་པོ་ཚོགས་སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི། །
gönpo dzoksang gyé kün gyi
Just this I shall uphold with firm resolve,

གསང་འཛིན་ཅི་ནས་བདག་འགྱུར་ཕྱིར། །
sang dzin chiné dak gyur chir
Until I reach my final liberation,

ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བར་དུ་དྲི། །

ngepar jungwé bardu di

So that I may become, O great protector,

བདག་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་གཟུང་། །

dak gi sampa tenpö zung

The bearer of the buddhas' every secret; (14)

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་བ་དང་། །

nyönmong malü salwa dang

And this I shall reveal to living beings

མི་ཤེས་མ་ལུས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །

mi shé malü pangpé chir

According to each one's capacity,

བསམ་པའི་བྱད་པར་ཇི་བཞིན་དུ། །

sampé khyepar jizhin du

In order that afflictions may be quelled,

སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཤད་པར་འཚེལ། །

semchen nam la shepar tsal

So ignorance may fully be dispelled.' (15)

གསང་དབང་ལག་ན་དོ་རྗེ་ཡིས། །

sangwang lak na dorjé yi

With this request to the Tathāgata,

དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་དེ་སྐད་དུ། །

dezhin shek la deké du

The master of all secrets, Vajrapāṇi—

གསོལ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བྱས་ཏེ། །

sol né talmo jar jé té

His body bowed, his palms politely joined—

ལུས་བཏུད་ནས་ནི་སྦྱོན་སྦྱར་འདུག། །

lū tü né ni chen ngar duk

Then stood before the lord devotedly. (16)

2. The Reply

དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་ཤུག་ཐུབ། །

dené chomden shakya tub

And so the Blessed One, lord Śākyamuni,

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྐང་གཉིས་མཚོག། །

dzokpé sangye kang nyi chok

The best of men, the fully awakened one,

ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ལྷགས་བཟང་བ། །

nyi kyi zhal né jak zangwa

Extending from his mouth his handsome tongue,

རིང་ཞིང་ཡངས་པ་བརྒྱུང་མཛད་དེ། །

ring zhing yangpa kyang dzé dé

A tongue unmatched in both its breadth and length, (17)

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་མཛད་ཅིང་། །

jikten sumpo nang dzé ching

Displaying a gentle smile to living beings—

བདུད་བཞིའི་དགྲ་རྣམས་འདུལ་མཛད་པ། །

dü zhi dra nam dul dzepa

A smile that fills the threefold world with light;

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གསུམ། །

semchen nam kyi ngensong sum

That tames the enemy, the four Māras;

སློང་བར་བྱེད་པའི་འཇུམ་བསྟན་ནས། །

jongwar jepé dzum ten né

That ends unwanted birth in all three forms⁵—(18)

ཚངས་པའི་གསུང་ནི་སྟན་པ་ཡིས། །

tsangpé sung ni nyenpa yi

His voice melodious, like that of Brahmā,

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀུན་བཀང་ནས། །

jikten sumpo kün kang né

Completely filling all the triple world,

ལག་ན་དོ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཚེ། །

lak na dorjé tobpo ché

Replied as follows to the lord of secrets,

གསང་དབང་ལ་ནི་སྐྱར་གསུངས་པ། །

sangwang la ni lar sungpa

To Vajrapāṇi, strongest of the strong: (19)

སྙིང་རྗེ་ཆེ་དང་ལྷན་གུར་པས། །

nyingjé ché dangden gyurpé

‘That you, abounding in supreme compassion

འགོ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་བྱོད། །

dro la penpé döndu khyö

And aiming to assist all living beings,

ཡེ་ཤེས་ལྟུང་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱི། །

yeshe lüchen jampal gyi

Are willing and prepared to hear from me

མིང་བཟོད་པ་ནི་དོན་ཆེ་བ། །

ming jöpa ni dön chewa

This evil-quelling, purifying chanting—(20)

དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྒྲིག་སེལ་བ། །

dakpar jé ching dik selwa

The chanting of the names, so filled with meaning,

ང་ལས་ཉན་པར་བཙོན་པ་ནི། །

nga lé nyenpar tsönpa ni

Of Mañjuśrī’s embodiment of wisdom—

ལེགས་སོ་དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཆང་། །

lek so palden dorjé chang

How truly excellent, O Vajradhara;

ལག་ན་དོ་རྗེ་ཚུན་ལེགས་སོ། །

lak na dorjé khyö lek so

How excellent of you, O Vajrapāṇi! (21)

གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་ཕྱིར་ངས། །
sangwé dakpo dechir ngé
And so I shall, O master of all secrets,

ཁྱོད་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པར་བྱ། །
khyö la lekpar tenpar ja
Reveal just that to you most splendidly.

ཁྱོད་ནི་ཅེ་གཅིག་ཡིད་གྱིས་ཉོན། །
khyö ni tsechik yi kyi nyön
With single-minded focus, listen well!

བཅོམ་ལྷན་དེ་ནི་ལེགས་ཞེས་གསོལ། །
chomden dé ni lek zhé sol
'How excellent!' responded Vajrapāṇi,
'So truly excellent, O Blessed One.' (22)

3. The Survey of the Six Families

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལྷུ་ཐུབ། །
dené chomden shakya tub
And then the Blessed One, lord Śākyamuni,

གསང་སྟགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་། །
sang ngak rik chen tamché dang
Surveyed in full the family great with mantras,

གསང་སྟགས་རིག་སྟགས་འཆང་བའི་རིགས། །
sang ngak rik ngakchang bé rik
The family of the *vidyās* and the *mantras*,

རིགས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས། །
rik sum la ni nampar zik
The family that is threefold by its nature, (23)

འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས། །
jikten jikten depé rik
The family of and yet beyond the world,

འཇིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་རིགས་ཆེན་དང་། །
jikten nangjé rik chen dang
The family great in brightening the world,

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་མཚོག་དང་། །

chakgya chenpö rik chok dang

The foremost family of *mahāmudrā*,

རིགས་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཆེར་གཟིགས་ནས། །

rik chen tsuktor cher zik né

And so the family great with great *uṣṇīṣas*. (24)

4. The Stages of Awakening According to Illusion's Net

ཚིག་གི་བདག་པོའི་ཚིགས་སུ་བཅད། །

tsik gi dakpö tsik su ché

And then, about the lord of speech,⁶ he spoke

གསང་སྤྲུགས་རྒྱལ་པོ་དྲུག་ལྡན་ཞིང་། །

sang ngak gyalpo drukden zhing

These verses, which include six kingly mantras,⁷

གཉིས་སུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། །

nyisumepar jungwa dang

Which manifest from non-duality,

མི་སྐྱེ་ཚོས་ཅན་འདི་གསུངས་པ། །

mi kyé chöchen di sungpa

Which bear the quality of non-arising: (25)

ཨ་ཨྲ་ཨི་ཨཱི་ཨུ་ཨུཾ་ཨེ་ཨི།

a a i i u u é ai

a ā i ī u ū e ai

ཨོ་ཨེ་ཨཱི་ཨུཾ་སྐྱི་ཏོ་ཏི་དི།

o au am ah, stito hridi

o au aṃ aḥ sthito hr̥di |

རྣམ་ཐུག་རྣམ་པོ་འཇམ་བུ་རྣོ།

jñana murtir aham buddho

jñāna-mūrtir ahaṃ buddho

བུདྡྷ་ནཱྃ་ཏྲཱ་བྱ་བའི་ནཱྃ།

buddhanam tryadhvavartinam

buddhānāṃ trya-dhva-vartinām⁸ || (26)

ཨོ་བཙུན་ཏིཀ་ཤུ་ཁ་ཚེ་ད།
om benza tikshna dukkha tseda
om vajra-tikṣṇa duḥkha-ccheda

པརྒྱལ་རྒྱལ་ལྷ་མུན་ཡེ།
prajna jnana murtayé
prajñā-jñāna-mūrtaye

རྒྱལ་ལྷ་ལྷ་གྲ་ལྷ་གྲ་ལ།
jnanakaya vagishvara
jñāna-kāya vāgī-śvara

ཨ་ར་པ་ཙ་ལྷ་ལ་ཏེ་ན་མེ།
arapatsanaya té nama
arapacanāye te namaḥ⁹ || (27)

5. The Great Vajradhātu Maṇḍala

འདི་ལྷ་ར་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས། །
ditar sangye chomdendé
And so, he is the Blessed One, the Buddha,

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཨ་ལས་བྱུང་། །
dzokpé sangye a lé jung
Awakened fully, born of the letter ‘a’;

ཨ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀུན་གྱི་མཚོག། །
ani yikdru kün gyi chok
He is the letter ‘a’, the foremost phoneme,¹⁰

དོན་ཚེན་ཡི་གེ་དམ་པ་ཡིན། །
dön chen yigé dampa yin
Supreme-most syllable, with meaning great, (28)

ཁོང་ནས་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད། །
khong né jungwa kyewamé
Arising from great vital force,¹¹ unborn,

ཚིག་རྟུ་བརྗོད་པ་སྤངས་པ་སྟེ། །

tsik tu jöpa pangpa té

Beyond expression based on words or speech,

བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཚོག། །

jöpa kün gyi gyu yi chok

The foremost cause of every form of speech,

ཚིག་ཀུན་རབ་རྟུ་གསལ་བར་བྱེད། །

tsik kün rabtu salwar jé

The shining forth of every kind of language, (29)

མཚོན་པ་ཆེན་པོ་འདོད་ཆགས་ཆེ། །

chöpa chenpo döchak ché

Great feast¹² who takes the form of great passion,

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད། །

semchen tamché gawar jé

Producing bliss in every sentient being,

མཚོན་པ་ཆེན་པོ་ཞེ་སྤང་ཆེ། །

chöpa chenpo zhedang ché

Great feast who takes the form of great anger,

ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་དྲ་ཆེ་བ། །

nyönmong kün gyi dra chewa

Great enemy of every mental poison, (30)

མཚོན་པ་ཆེན་པོ་གཉི་མུག་ཆེ། །

chöpa chenpo timuk ché

Great feast who is by nature great delusion,

གཉི་མུག་སློ་སྟེ་གཉི་མུག་སེལ། །

timuk lo té timuk sel

Delusion's vanquisher for deluded minds,

མཚོན་པ་ཆེན་པོ་ལྷོ་བ་ཆེ། །

chöpa chenpo trowa ché

Great feast who is in essence great fury,

ལྷོ་བ་ཆེན་པོ་དགའ་ཆེ་བ། །

trowa chenpo dra chewa

Great adversary to all furiousness, (31)

མཚོད་པ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་ཆེ། །

chöpa chenpo chakpa ché

Great feast who takes the form of great desire,

ཆགས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད། །

chakpa tamché selwar jé

Who vanquishes desire in all forms;

འདོད་པ་ཆེན་པོ་བདེ་བ་ཆེ། །

döpa chenpo dewa ché

He is great carnal lust; he is great bliss;

དགའ་བ་ཆེན་པོ་མགུ་བ་ཆེ། །

gawa chenpo guwa ché

He is great happiness; he is great joy; (32)

གཟུགས་ཆེ་ལུས་ཀྱང་ཆེ་བ་སྟེ། །

zuk ché lü kyang chewa té

With great appearance, bearing forms supreme,

ལ་དོག་ཆེ་ཞིང་ལུས་བོང་ཆེ། །

khadok ché zhing lü bong ché

With great complexion, marked by great physique,

མིང་ཡང་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ། །

ming yang ché zhing gyachewa

With great renown, the great munificent one,

དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡངས་པ་ཡིན། །

kyilkhor chenpo yangpa yin

His maṇḍala voluminous and great, (33)

ཤེས་རབ་མཚོན་ཆེན་འཆང་བ་སྟེ། །

sherab tsön chen changwa té

The bearer of the mighty sword of wisdom,

ཉོན་མོངས་ལྷགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་མཚོག། །
nyönmong chakkyu chewé chok
The foremost goad for taming great afflictions,

གྲགས་ཆེན་སྙེད་གྲགས་ཆེན་པོ་སྟེ། །
drak chen nyendrak chenpo té
Possessing great renown, his glory great,

སྒྲོལ་བ་ཆེན་པོ་གསལ་བ་ཆེ། །
nangwa chenpo salwa ché
His brightness great, his lustre most supreme, (34)

མཁས་པ་སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འཆང་། །
khepa gyutrul chenpo chang
Most wise upholder of the great illusion,

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དོན་གྲུབ་པ། །
gyutrul chenpo döndrub pa
Fulfiller of the great illusion's aims,

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་དགའ་བས་དགའ། །
gyutrul chenpo gawé ga
Enraptured by the great illusion's rapture,

སྐྱུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་མིག་འཕྲུལ་ཅན། །
gyutrul chenpo miktrul chen
The great illusion's great illusionist, (35)

སྐྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ། །
jindak chenpo tsowo té
The foremost lord of great munificence,¹³

ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཚོག། །
tsultrim chenpo changwé chok
Supreme upholder of great discipline,

བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་པོ། །
zö chen changwa tenpa po
Intent supporter of great tolerance,

བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བརྟུལ་བ་ཡིན། །
tsöndrü chenpo tulwa yin
With valour rooted in great diligence, (36)

བསམ་གཏུན་ཆེན་པོའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །
santen chenpö tingdzin né
Samādhi-resting through great meditation,

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ལྷུས་འཆང་བ། །
sherab chenpo lü changwa
Endowed with bodies flowing from great wisdom,

སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་ཐབས་ཆེ་བ། །
tobpo ché la tab chewa
Both great in strength and great in skilful means,

སློན་ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། །
mönlam yeshe gyatso té
A brimming ocean filled with vows and knowledge, (37)

བྱམས་ཆེན་རང་བཞིན་དཔག་ཏུ་མེད། །
jamchen rangzhin pak tumé
By nature great in kindness, limitless,

སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཡི་མཚོག། །
nyingjé chenpo lo yi chok
The foremost mind, enriched by great compassion,

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཆེན་ལྷན། །
sherab chenpo lo chenden
Of great insight, of great intelligence,

མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཐབས་ཆེ་བ། །
khepa chenpo tab chewa
Great dexterous one, with methods ever great, (38)

རྩུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྷན། །
dzutrul chenpo tob dangden
Commanding powers and great miracles,

ལྷགས་ཆེན་མགྲོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །

shuk chen gyokpa chenpo té

With driving force supreme, with speed unmatched,

རྩུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཆེར་གྲགས་པ། །

dzutrul chenpo cher drakpa

Renowned great lord, of foremost majesty,

སྟོབས་ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པ་པོ། །

tobchen parol nönpa po

Most valorous owing to his great might, (39)

སྲིད་པའི་རི་བོ་ཆེན་པོ་འཛོམས། །

sipé riwo chenpo jom

Destroying the massive mountain of becoming,

མཁྲུགས་ཤིང་རྫོ་རྗེ་ཆེན་པོ་འཆང། །

trek shing dorjé chenpo chang

Unyielding, holding strong a massive vajra,

བྲག་པོ་ཆེན་པོ་བྲག་ལྷུལ་ཆེ། །

drakpo chenpo drakshul ché

Great terrifying lord, the great cruel one,

འཇིགས་ཆེན་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་པོ། །

jik chen jikpar jepapo

Provoking fear in great and daunting creatures,¹⁴ (40)

མགོན་པོ་རིག་མཚོག་ཆེན་པོ་སྟེ། །

gönpo rik chok chenpo té

Protector as the greatest of all *vidyās*,¹⁵

སྲ་མ་གསང་སྲགས་ཆེ་བའི་མཚོག། །

lama sang ngak chewé chok

A guru as the greatest of all mantras,

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩུལ་ལ་གནས། །

tekpa chenpö tsul la né

Traversing well the Mahāyāna's path,

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་གྱི་མཚོགས། །
tekpa chenpö tsul gyi chok
Himself the Mahāyāna's foremost way; (41)

6. The Wisdom of the Immaculate Dharmadhātu

སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཆེ། །
sangye nampar nang dzé ché
He is Mahā-vairocana; the Buddha;

བྱུབ་པ་ཆེན་པོ་བྱུབ་ཆེན་ལྷན། །
tubpa chenpo tub chenden
Great sage; observing great, intensive silence;¹⁶

གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ། །
sang ngak tsul chen lé jungwa
Arising from the Great Mantra Way;

གསང་སྤྲུགས་ཚུལ་ཆེན་བདག་ཉིད་ཅན། །
sang ngak tsul chen daknyi chen
He is at heart the Great Mantra Way; (42)

པ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་ཐོབ་པ་སྟེ། །
parol chin chu tobpa té
Accomplished in the ten pāramitās,

པ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ལ་གནས། །
parol chinpa chu la né
Having the ten pāramitās as home,

པ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་དག་པ་སྟེ། །
parol chin chu dakpa té
In whom the ten pāramitās are pure,

པ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུ་ཡི་ཚུལ། །
parol chinpa chu yi tsul
For whom the ten pāramitās are means, (43)

མགོན་པོ་ས་བརྩའི་དབང་ཕྱུག་སྟེ། །
gönpo sa chü wangchuk té
Protector, reigning over all ten grounds,¹⁷

ས་བརྩ་ལ་ནི་གནས་པ་པོ། །
sa chu la ni nepa po
Residing steadily on all ten grounds,

ཤེས་བརྩ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། །
shé chu namdak daknyi chen
Made pure in nature by the tenfold knowledge,¹⁸

ཤེས་བརྩ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ། །
shé chu namdak changwa po
Maintaining purity through tenfold knowledge, (44)

རྣམ་པ་བརྩ་པོ་དོན་བརྩའི་དོན། །
nampa chupo dön chü dön
With tenfold forms, intent on tenfold content,¹⁹

སྐུ་དབང་སྟོབས་བརྩ་བྱུང་པའི་བདག །
tubwang tob chu khyabpé dak
With tenfold strength,²⁰ pervasive, lord of sages,

ཀུན་གྱི་དོན་ནི་མ་ལུས་བྱེད། །
kün gyi dön ni malü jé
Achieving every aim for every being,

རྣམ་བརྩ་དབང་ལྷན་ཆེ་བ་པོ། །
nam chu wangden chewa po
Endowed with tenfold mastery,²¹ supreme, (45)

ཐོག་མ་མེད་པ་སློབ་མེད་བདག །
tokma mepa trömé dak
Beginningless, complexity devoid,

དེ་བཞིན་ཉིད་དག་དག་པའི་བདག །
dezhin nyi dak dakpé dak
By nature pure, reality in essence,

བདེན་པར་སྣང་ཞིང་ཚིག་མི་འགྱུར། །
denpar ma zhing tsik mingyur
Unwavering, a speaker of the truth,

ཇི་སྐད་སྣམ་བ་དེ་བཞིན་བྱེད། །
jike mewā dezhin jé
With speech and actions perfectly aligned, (46)

གཉིས་མེད་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྟོན། །
nyimé nyisumepar tön
A teacher of the non-dual truth, non-dual,

ཡང་དག་མཐའ་ལ་རྣམ་པར་གནས། །
yangdak ta la nampar né
Atop reality's most lofty peak,

བདག་མེད་སེང་གའི་སྒྲ་དང་ལྗན། །
dakmé sengé dra dangden
With selflessness his wild lion's roar,

སྒྲ་སྟེགས་རི་དྲགས་ངན་འཇིགས་བྱེད། །
mutek ridak ngen jikjé
Instilling fear in deer-like misled seekers,²² (47)

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡོད་སྟོབས། །
küntu drowé dön yö tob
With journeys fruitful, travelling everywhere,²³

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས། །
dezhin shekpé yi tar gyok
As swift as thought in all tathāgatas,

རྒྱལ་བ་དག་རྒྱལ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །
gyalwa dragyal nampar gyal
A victor, slayer of foes, triumphant lord,

འཁོར་ལོས་སྐུར་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །
khorlō gyurwa tobpo ché
A universal king, with forces great,²⁴ (48)

ཚོགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཚོགས་ཀྱི་མཚོག། །
tsok kyi lobjön tsok kyi chok
Assembly head, instructor for assemblies,

ཚོགས་རྗེ་ཚོགས་བདག་དབང་དང་ལྷན། །
tsokjé tsokdak wang dangden
Assembly lord, assembly chief, the ruler,

མཐུ་ཚེན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། །
tuchen chepar dzinpa té
Most influential, bearing precious burdens,

ཚུལ་ཚེན་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག། །
tsul chen zhen gyi dring mi jok
Not other-bound, his way the greatest way, (49)

ཚོག་རྗེ་ཚོག་བདག་སྤྲེལ་མཁས་པ། །
tsik jé tsik dakma khepa
The lord of speech, the master of expression,

ཚོག་ལ་དབང་བ་ཚོག་མཐའ་ཡས། །
tsik la wangwa tsikta yé
Most skilled in words, adept with language, truthful,

ཚོག་བདེན་བདེན་པར་སྤྲེལ་བ་སྟེ། །
tsik den denpar mawa té
With boundless words, the teacher of the truth,

བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་པ་པོ། །
denpa zhi ni tönpa po
Providing teachings on the fourfold truth, (50)

ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཕྱིར་མི་འོང། །
chirmidokpa chir mi ong
Not coming back, not turning 'round, rhino,

འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་བསེ་རུའི་ཚུལ། །
drenpa ranggyal serü tsul
The leader of the pratyekabuddhas,²⁵

ངེས་འབྱུང་སྣ་ཚོགས་ལས་འབྱུང་བ། །
ngejung natsok lé jungwa
Gone forth by going forth in different ways,

འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གཅིག་པོ། །
jungwa chenpo gyu chikpo
The single cause of all great elements, (51)

དགེ་སློང་དག་བཅོམ་ཟག་པ་བཟད། །
gelong drachom zakpa zé
Arhat, bhikṣu, defilements exhausted,

འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དབང་པོ་བྱུལ། །
döchak dralwa wangpo tul
Devoid of passion, master of the senses,

བདེ་བ་རྣམས་པ་འཇིགས་མེད་ཐོབ། །
dewa nyepa jikme tob
Arrived at comfort, met with security,

བསིལ་བར་གྱུར་པ་རྣོག་པ་མེད། །
silwar gyurpa nyokpamé
For he, having cooled down, is free from stains; (52)

རིག་པ་དང་ནི་རྐང་པར་ལྷན། །
rigpa dang ni kangpar den
Equipped in full with knowledge and its base,²⁶

བདེ་གཤེགས་འཇིག་རྟེན་རིག་པའི་མཚོག། །
deshek jikten rigpé chok
A sugata, best knower of the world,

བདག་གིར་མི་འཇིན་ངར་མི་འཇིན། །
dakgir mi dzin ngar mi dzin
Not thinking 'me', not clinging onto 'mine',

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་གནས། །
denpa nyi kyi tsul la né
Established in the system of two truths, (53)

འཁོར་བའི་ས་རོལ་མཐར་སོན་པ། །
khorwé parol tarsönpa
Upon the edge of cyclic life's far shore;

བྱ་བ་བྱས་པ་སྐྱམ་སར་གནས། །
jawa jepa kam sar né
With deeds accomplished; resting on the bank;

ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བ། །
yeshe bazhik lé jungwa
Emerging from untainted, lone awareness;

ཤེས་རབ་མཚོན་ཆེན་རྣམ་འཛོམས་པ། །
sherab tsön chen namjom pa
With sword-like insight ever penetrating; (54)

དམ་ཚོས་ཚོས་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྷན། །
damchö chögyal salwar den
The sun, the Dharma king, the noble Dharma,

འཇིག་རྟེན་སྣང་བར་བྱེད་པའི་མཚོག། །
jikten nangwar jepé chok
Supreme illuminator of the world,

ཚོས་ཀྱི་དབང་ཕུག་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ། །
chö kyi wangchuk chö kyi gyal
The Dharma lord, the sovereign of the Dharma,

ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་པ་པོ། །
lekpé lam ni tönpa po
The teacher of the path to excellence, (55)

དོན་གྲུབ་བསམ་པ་གྲུབ་པ་སྟེ། །
döndrub sampa drubpa té
Accomplishing all goals,²⁷ fulfilling aims,

ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས། །
küntu tokpa tamché pang
Completely free from wants of any kind,

ནམ་པར་མི་རྟོག་དབྱིངས་མི་བདེ། །
nampar mi tok ying mizé
Bereft of thought, a non-depleting source,

ཚོས་དབྱིངས་དམ་པ་བདེ་མི་ཤེས། །
chöying dampa zé mi shé
The Dharma source,²⁸ supreme, beyond decay, (56)

བསོད་ནམས་ལྷན་པ་བསོད་ནམས་ཚོགས། །
sönam denpa sönam tsok
Enriched by merit; merit's gathering;

ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་བྱད་པར་ཆེ། །
yeshe yeshe khyepar ché
Unique great wisdom; wisdom; wisdom-rich;

ཡེ་ཤེས་ལྷན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས། །
yeshe denpa yöme shé
Aware of what exists and what does not,

ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་ནི་བསགས་པ་དོ། །
tsok nyi tsok ni sakpa o
While gathering the twofold gathering; (57)

རྟག་པ་ཀུན་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་ཅན། །
takpa kün gyal naljor chen
Eternal, yogin, king of everywhere,

བསམ་གཏན་བསམ་བྱ་སློབ་ལྷན་བདག །
samten samja loden dak
The object and the mind of concentration,
The master of intelligent reflection—

སོ་སོ་རང་རིག་མི་གཡོ་བ། །
soso rangrig miyowa
For by oneself alone is he experienced—

མཚོག་གི་དང་པོ་སྐྱུ་གསུམ་འཆང་། །
chok gi dangpo ku sum chang
Immovable, the ultimate beginning,
The holder of the three enlightened bodies, (58)

ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །
namkha lé jung rangjungwa
Emerging from the sky, the self-arisen,

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ། །
sherab yeshe mé bo ché
A massive blaze of knowledge and of insight, (61)

འོད་ཆེན་རྣམ་པར་སྣང་བར་བྱེད། །
ö chen nampar nangwar jé
Illuminating,³¹ beacon of great light,

ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་ལམ་མེ་བ། །
yeshe nangwa lammewa
A lamp of wisdom, shining brilliantly,

འགྲོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲོན། །
drowé marmé yeshe drön
A light for beings, a lantern unto wisdom,

གཟི་བརྗིད་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། །
ziji chenpo ösalwa
With energy supreme, most radiant, (62)

སྲགས་མཚོག་མངའ་བདག་རིག་སྲགས་རྒྱལ། །
ngak chok ngadak rik ngak gyal
The *vidyā*-king, the greatest mantra's lord,

གསང་སྲགས་རྒྱལ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། །
sang ngak gyalpo dön chen jé
The mantra king, achieving noble aims,

གཙུག་ཏྱར་ཆེན་པོ་མཉམ་བུང་གཙུག། །
tsuktor chenpo mejung tsuk
The great *uṣṇīṣa*, marvellous *uṣṇīṣa*,

ནམ་མཁའ་འོད་གསལ་པོ་སྣ་ཚོགས་སྒྲོན། །
namkhé dakpo natsok tön
The lord of space, revealer of all things, (63)

སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཡི་མཚོག། །
sangye kün kyi ku yi chok
The best embodiment of every buddha,

འགྲོ་བ་དགའ་བའི་མིག་དང་ལྗན། །
drowa gawé mik dangden
With eyes the joy of every living being,

སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་སྐྱེད་པ་པོ། །
natsok zukchen kyepa po
Creator, manifesting varied forms,

མཚོད་ཅིང་རྗེད་པ་བྲང་སྤོང་ཆེ། །
chö ching jepa drangsang ché
Great sage, deserving praise, deserving worship, (64)

རིགས་གསུམ་འཆང་བ་གསང་སྤྲུགས་འཆང་། །
rik sum changwa sang ngakchang
A mantrin, born unto the triple family,³²

དམ་ཚིག་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུགས་འཛིན། །
damtsik chenpo sang ngak dzin
Upholding mantras of the foremost pledge,³³

གཙོ་བོ་དཀོན་མཚོག་གསུམ་འཛིན་པ། །
tsowo könchok sum dzinpa
The greatest bearer of the triple gem,

ཐེག་པ་མཚོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོ། །
tekpa chok sum tönpa po
Who teaches all three peerless vehicles, (65)

དོན་ཡོད་ཞགས་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །
dön yö zhakpa nampar gyal
With snare unfailing, most victorious,

འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དོ་རྗེ་ཞགས། །
dzinpa chenpo dorjé zhak
The snatcher ever great, the vajra snare,

དོ་རྗེ་ཕུགས་རྒྱ་ཞགས་པ་ཚེ། །
dorjé chakkyu zhakpa ché
The vajra hook, the snare of excellence.³⁴

7. The Mirror-Like Wisdom³⁵

དོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་འཇིགས་པར་བྱེད། །
dorjé jikjé jikpar jé
Called Vajra-bhairava, he is terrific, (66)

ལྷོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གདོང་དུག་འཇིགས། །
trowö gyalpo dong druk jik
Six-faced, the king of anger,³⁶ hideous,

མིག་དུག་ལག་དུག་སྟོབས་དང་ལྷན། །
mik druk lak druk tob dangden
Six-eyed, six-armed, the ever powerful,

ཀེང་རུས་མཚེ་བ་གཙོགས་པ་པོ། །
keng rü chewa tsikpa po
Baring his terrible fangs, a skeleton,

ཧ་ལ་ཧ་ལ་གདོང་བརྒྱ་པ། །
hala hala dong gyapa
Halāhala,³⁷ a hundred faces proud, (67)

གཤིན་རྗེ་གཤེད་པོ་བགགས་ཀྱི་རྒྱལ། །
shinjé shepo gek kyi gyal
The Yama killer,³⁸ ruling obstacles,³⁹

དོ་རྗེ་ཤུགས་ཅན་འཇིགས་བྱེད་པ། །
dorjé shukchen jikjé pa
Instilling fear, with vajra impetus,

དོ་རྗེ་གྲགས་པ་དོ་རྗེ་སྟིང་། །
dorjé drakpa dorjé nying
The vajra-hearted, famous for his vajra,

སྐྱུ་འཕུལ་དོ་རྗེ་གསུམ་པོ་ཚེ། །

gyutrul dorjé süpo ché

With belly large, with vajras of illusion, (68)

དོ་རྗེ་ལས་སྐྱེས་དོ་རྗེའི་བདག །

dorjé lé kyé dorjé dak

The vajra-born; the sovereign of the vajra;

དོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་མཁའ་འབྲུ་བ། །

dorjé nyingpo kha drawa

Akin to space; his core comprised of vajras;

མི་གཡོ་རལ་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱིངས། །

mi yo ralpa chik gi gyang

Unmoving;⁴⁰ haughty with his single dreadlock;

སྐྱང་ཚེན་ཀོ་ལྷོན་གོས་སུ་གྲོན། །

langchen ko lön gö su gyön

His clothes an elephant's raw hide, still moist; (69)

ངག་ཚེན་ལྷོ་ལྷོ་ཞེས་སྒྲོགས་པ། །

drak chen ha ha zhé drokpa

The great terrific one, who cries *hā hā*,

ཧི་ཧི་ཞེས་སྒྲོགས་འཇིགས་པར་བྱེད། །

hihi zhé drok jikpar jé

Who screams *hī hī*, instilling fervent fear,

གད་མོ་ཚེན་པོ་གད་རྒྱུངས་ཅན། །

gemo chenpo gegyang chen

His laugh a screeching laugh, a booming laugh,

དོ་རྗེ་གད་མོ་ཚེན་སྒྲོགས་པ། །

dorjé gemo cher drokpa

He is the vajra laugh, the mighty howl; (70)

དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེ། །

dorjé sempa sempa ché

He is the noble sattva, Vajrasattva,

དོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ། །

dorjé gyalpo dewa ché

The vajra's sovereign lord, the highest bliss,

དོ་རྗེ་བྲག་པོ་དགའ་བ་ཆེ། །

dorjé drakpo gawa ché

The vajra's wrathfulness, the highest joy,

དོ་རྗེ་ཧུཾ་ཧུཾ་ཞེས་སྒྲོགས། །

dorjé hung té hung zhé drok

Intoning *hūms* of Vajra-hūṃkāra, (71)

མཚོན་དུ་དོ་རྗེ་མདའ་ཐོགས་པ། །

tsön du dorjé da tokpa

With vajra arrows serving as his weapon,

དོ་རྗེ་རལ་གྲིས་མ་ལུས་གཅོད། །

dorjé raldri malü chö

His sword comprised of vajras, slashing all,

དོ་རྗེ་ཀུན་འཆང་དོ་རྗེ་ཅན། །

dorjé kün chang dorjé chen

Upholding every vajra, vajra bearing,

དོ་རྗེ་གཅིག་ཕུ་གཡུལ་སེལ་བ། །

dorjé chikpu yul selwa

With just a single vajra, ending strife, (72)

དོ་རྗེ་འབར་བ་མིག་མི་བཟད། །

dorjé barwa mik mi zé

With eyes, like vajra fire, truly dreadful;

སྐྱ་ཡང་དོ་རྗེ་འབར་བ་སྒྲེ། །

tra yang dorjé barwa té

With hair that's like a vajra set ablaze;

དོ་རྗེ་འབབས་པ་འབབས་པ་ཆེ། །

dorjé bebpa bebpa ché

Immersion of the vajra;⁴¹ great immersion;

མིག་བརྒྱ་པ་སྟེ་དོ་རྗེའི་མིག། །

mik gyapa té dorjé mik

With eyes like vajras; eyes a hundredfold; (73)

ལུས་ནི་དོ་རྗེའི་བ་སྐུ་ཅན། །

lū ni dorjé bapu chen

With vajra hairs that sprout upon his body;

དོ་རྗེའི་སྐུ་ནི་གཅིག་ཕུ་ལུས། །

dorjé pu ni chikpu lü

His unique figure marked by vajra hairs;

སེན་མོ་སྐྱེས་པ་དོ་རྗེ་ཅེ། །

senmo kyepa dorjé tsé

With nails advancing, vajras at their tips;

དོ་རྗེ་སྤྱིང་པོ་པགས་པ་མཁྲེགས། །

dorjé nyingpo pakpa trek

With skin that's solid like a vajra's core; (74)

དོ་རྗེ་ཕྱིང་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྷན། །

dorjé trengtok pal dangden

The splendid master, donning vajra garlands,

དོ་རྗེ་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། །

dorjé gyen gyi gyenpa té

Adorned with vajra-fashioned ornaments,

གད་རྒྱུངས་ཧ་ཧ་ངེས་པར་སྒྲོགས། །

gegyang ha ha ngepar drok

With booming voice, his laughter crying 'ha ha',

ཡི་གེ་དྲུག་པ་དོ་རྗེའི་སྐྱ། །

yigé drukpa dorjé dra

Six-syllabled, producing vajra rumbles, (75)

འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་སྐྱ་ཆེ་བ། །

jamyang chenpo dra chewa

Great Mañjughoṣa, sound supremely loud,

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྐྱ་གཅིག་པ། །

jikten sum na dra chikpa

A roar unique unto the threefold world,

ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་སྐྱ་སྐྱོགས་པ། །

namkhé ta la dra drokpa

The voice that reaches every bound of space,

སྐྱ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག། །

dra dang denpa nam kyi chok

Pre-eminent amongst all voice-endowed. (76)

8. The Wisdom of Discernment

ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད། །

yangdak dakmé dezhin nyi

He is a being who's fully realised truth,

ཡང་དག་མཐའ་སྟེ་ཡི་གེ་མེད། །

yangdak ta té yigé mé

Reality, its peak, and selflessness;⁴²

སྟོང་ཉིད་སྐྱ་བའི་བྱ་མཚོག་སྟེ། །

tongnyi mawé khyuchok té

Supreme in propagating emptiness;

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྐྱ་སྐྱོགས་པ། །

zab ching gyaché dra drokpa

Unspoken; teaching both the deep and vast; (77)

ཚོས་ཀྱི་དུང་སྟེ་སྐྱ་ཆེན་ལྡན། །

chö kyi dung té dra chenden

The Dharma conch, emitting piercing sound,

ཚོས་ཀྱི་གཞི་སྐྱ་བོ་ཆེ། །

chö kyi gandhi drawo ché

The Dharma gong, with lasting resonance,

མི་གནས་མྱ་ངན་འདས་པ་པོ། །

mi né nya ngen depa po

Arriving at unbounded liberation,⁴³

ཕྱོགས་བརྒྱའི་ཚོས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཚེ། །

chok chü chö kyi ngawo ché

He is the Dharma drum in all directions; (78)

གཟུགས་མེད་གཟུགས་བཟང་དམ་པ་སྟེ། །

zukmé zuk zang dampa té

Without a form, with handsome form, supreme,

སྤོ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལས་སྐྱེས། །

natsok zukchen yi lé kyé

Replete with forms diverse, comprised of mind,

གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་དཔལ། །

zuk nam tamché nangwé pal

With splendour shining through his every form,

གཟུགས་བརྟན་མ་ལུས་འཆང་བ་པོ། །

zuknyen malü changwa po

With all reflections under his control, (79)

ཚུགས་པ་མེད་ཅིང་ཆེ་བར་གྲགས། །

tsukpamé ching chewar drak

Invincible, renowned as lord supreme,

ཁམས་གསུམ་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་སྟེ། །

kham sum wangchuk chenpo té

The lord supreme who rules the threefold world,

འཕགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ལ་གནས། །

paklam shintu to la né

Abiding on the nobles' lofty path,

དར་བ་ཆེན་པོ་ཚོས་ཀྱི་ཉྱེ། །

darwa chenpo chö kyi tok

Great source of flourishing, the Dharma's crown, (80)

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་གཞོན་ལུས་གཅིག །

jikten sum nabhön lü chik

With youthful form unique unto all worlds,

གནས་བརྟན་ཀུན་པོ་སྐྱེ་དགུའི་བདག །
neten genpo kyegü dak
The elder, senior, father of all beings,

སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་མཚན་འཆང་བ། །
sumchu tsa nyi tsen changwa
Adorned with thirty-two auspicious marks,

སྤྱུ་གུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས། །
duk gu jikten sum na dzé
Most beautiful, most handsome in all worlds, (81)

འཇིག་རྟེན་ཤེས་ལེགས་སློབ་དཔོན་ཏེ། །
jikten shé lek lobjön té
The teacher teaching mundane good and knowledge,

འཇིག་རྟེན་སློབ་དཔོན་འཇིགས་པ་མེད། །
jikten lobjön jikpamé
The teacher to all beings, most confident,

མགོན་སློབ་འཇིག་རྟེན་ཡིད་གཟུགས་པ། །
gön kyob jikten yi chukpa
The world's most trusted guide, protector, saviour,

སྐྱབས་དང་སློབ་པ་སྲ་ན་མེད། །
kyab dang kyobpa lanamé
The refuge unsurpassed, the guardian, (82)

ནམ་མཁའི་མཐའ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ། །
namkhé ta la longchö pa
With rich enjoyments filling all of space,

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཚོ། །
tamché khyenpé yeshe tso
The knowledge-ocean of omniscient beings,

མ་རིག་སློང་འཇིག་སྐྱབས་འབྱེད་པ། །
marik gongé bub jepa
While smashing through the shell of ignorance,

སྲིད་པའི་བྱ་བ་འཛོམས་པ་པོ། །

sipé drawa jompa po

And breaking through the cage of cyclic life, (83)

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཞི་བྱེད་པ། །

nyönmong malü zhijé pa

The thorough queller of intense affliction,

འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །

khorwé gyatsö parol chin

Arriving at saṃsāra's opposite shore,

ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་ཅོད་པན་ཅན། །

yeshe wangkur chöpen chen

His crown the crown of wisdom consecration,

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱན་དུ་ཐོགས། །

dzokpé sangye gyen du tok

His ornaments comprising perfect buddhas, (84)

སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི། །

dukngal sum gyi dukngal zhi

The soother of the pain of threefold pain,

གསུམ་སེལ་མཐའ་ཡས་གྲོལ་གསུམ་ཐོབ། །

sum sel tayé drol sum tob

The ender of the trio,⁴⁴ ending free,

Arriving at the threefold liberation,

སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་གྲོལ། །

dribpa tamché ngepar drol

Completely free of every obscuration,

མཁའ་ལྗང་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས། །

kha tar nyampa nyi la né

Having achieved equality sky-like, (85)

ཉོན་མོངས་རྩི་མ་ཀུན་ལས་འདས། །
nyönmong drima kün lé dé
Beyond the stains of every last affliction,

དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྟོགས་པ་པོ། །
dü sum dümé tokpa po
Aware of timelessness in all three times,

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆེ། །
semchen kün gyi tsowo ché
Most eminent amongst all sentient beings,

ཡོན་ཏན་ཐོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོད། །
yönten töchen nam kyi tö
The crown amongst those crowned with noble virtues, (86)

ལྷུས་ཀུན་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་བ། །
lü kün lé ni namdrol ba
Completely free from every kind of substrate,⁴⁵

ནམ་མཁའི་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ། །
namkhé lam la rabné pa
Established firmly on the path of space,

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འཆང། །
yizhin norbu chenpo chang
A splendid wish-fulfilling jewel in hand,

ལྷོ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་བདག། །
khyabdak rinchen kün gyi dak
The best of all that's precious, omnipresent, (87)

དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་སྟེ། །
paksam shing chen gyepa té
Great wish-fulfilling tree, most plentiful,

བུམ་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཚོག། །
bumpa zangpo chewé chok
The greatest of all great auspicious vases,

བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་དོན་བྱེད། །
jepa semchen kün dönjé
Fulfilling the aims of living beings, a doer,

ཕན་འདོགས་སེམས་ཅན་མཉེས་གཤེན་པ། །
pendok semchen nyé shinpa
An ally, most beloved to all creatures, (88)

བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་པ། །
zang ngen shé shing dü shepa
Aware of good and bad, aware of times,

ཁྱབ་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཚིག་ལྡན། །
khyabdak dam shé damtsik den
The omnipresent knower of the pledges,

དུས་ཤེས་སེམས་ཅན་དབང་དོན་ཤེས། །
dü shé semchen wangdön shé
Upholding pledges, conscious of occasions,
Awake to varied aptitudes in beings,

རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་པོ། །
namdrol sum la khepa po
With expertise in threefold liberation,⁴⁶ (89)

ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཤེས། །
yönten den zhing yönten shé
With virtues, knowing virtues, knowing Dharma,

ཚོས་ཤེས་བག་ཤེས་བག་ཤེས་འབྱུང་། །
chöshé tashi tashi jung
Auspicious, source of all auspiciousness,

བག་ཤེས་ཀུན་གྱི་བག་ཤེས་པ། །
tashi kün gyi trashipa
Of all auspicious things the most auspicious,

གྲགས་པ་བག་ཤེས་སྣན་གྲགས་དགེ། །
drakpa tashi nyendrak gé
Great splendour, glory, good, most prosperous, (90)

དབུགས་འབྱིན་ཆེན་པོ་དགའ་སྟོན་ཆེ། །

ukjin chenpo gatön ché

Great reassurance, foremost celebration,

དགའ་ཆེན་རོལ་མོ་ཆེན་པོ་སྟེ། །

ga chen rolmo chenpo té

Great joyousness, the highest form of pleasure,

བཀུར་སྟོ་རིམ་གྲོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །

kurti rimdro pün sum tsok

Abundance, reverence, action venerable,

མཚོག་ཏུ་དགའ་བ་གྲགས་བདག་དཔལ། །

chok tu gawa drak dak pal

Great happiness, the noble lord of splendour, (91)

མཚོག་ལྷན་མཚོག་སྦྱིན་གཙོ་བོ་སྟེ། །

chokden chok jin tsowo té

The greatest granter of all wishes, wished for,

སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་སྐྱབས་སུ་འོས། །

kyab kyi dampa kyab su ö

The highest source of refuge, refuge granting,

འཇིགས་ཆེན་དག་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཚོག། །

jik chen dra té rab kyi chok

The fearsome enemy of potent danger,

འཇིགས་པ་མ་ལུས་སེལ་བ་པོ། ། །

jikpa malü selwa po

Alleviating danger in all forms, (92)

གཙུག་ཕུད་ཕུད་བུ་ལྷང་ལོ་ཅན། །

tsukpü pü bu changlo chen

With tufts of hair, with plumes of luscious hair,

རལ་པ་མུའྲ་ཅོད་པན་ཐོགས། །

ralpa munydzä chöpen tok

With matted hair, with matted locks, cord-tied,⁴⁷

གདོང་ལྗ་གཙུག་ལྷན་དང་ལྗན། །
dong nga tsukpü nga dangden
Five faced, with five hair tufts, his head well-crowned,

ཟུར་ལྷན་ལྗ་པ་མེ་ཉླ་ག་ཐོད། །
zurpü ngapa metok tö
His head adorned with garlands of five strands, (93)

མགོ་རྒྱུ་བརྟུལ་ལྷགས་ཆེན་པོ་འཆང་། །
go dum tulzhuk chenpo chang
Upholding great observances, head shaven,

ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་བརྟུལ་ལྷགས་མཚོག། །
tsangpar chöpa tulzhuk chok
The foremost of observances, chaste student,

དཀའ་སྲུབ་མཐར་ཕྱིན་དཀའ་སྲུབ་ཆེ། །
katub tarchin katub ché
With great austerities perfected fully,⁴⁸

གཙང་གནས་དམ་པ་གོ་ཉ་མ། །
tsang né dampa gau ta ma
He is the greatest bather, Gautama; (94)

བྲམ་བེ་ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཤེས། །
dramzé tsangpa tsangpa shé
A brahmin, Brahmā, knower of *brahman*,⁴⁹

སྲུང་ཉ་འདས་པ་ཚངས་པ་ཐོབ། །
nya ngen depa tsangpa tob
Arrived in full at *brahman nirvāṇa*,

གྲོལ་བ་ཐར་པ་རྣམ་གྲོལ་ལྷས། །
drolwa tarpa namdrol lü
Awakening, its branches,⁵⁰ liberation,

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བ་ཞི་བ་ཉིད། །
namdrol zhiwa zhiwa nyi
Release, complete tranquillity, quiescence,⁵¹ (95)

མྱ་ངན་འདས་ཞིང་མྱ་ངན་འདས། །
nya ngen dé zhing nya ngen dé
Nirvāṇa, peacefulness, tranquillity,

ལེགས་པར་མྱ་ངན་འདས་དང་ཉེ། །
lekpar nya ngen dé dang nyé
Approaching graceful entry to nirvāṇa,

བདེ་སྤྱད་སེལ་བ་མཐར་འགྱུར་པ། །
deduk selwa tar gyurpa
The culmination, ending pain and pleasure,

ཆགས་བྲལ་ལྷུས་ལས་འདས་པ་པོ། །
chakdral lü lé depa po
The state devoid of passion, free from substrates, (96)

བྱུབ་པ་མེད་པ་དཔེ་མེད་པ། །
tubpa mepa pemepa
Beyond defeat, unmanifest, unmatched,

མི་མངོན་མི་སྣང་གསལ་བྱེད་མིན། །
mi ngön mi nangsäl jé min
Not making manifest, appearance-free,

མི་འགྱུར་ཀུན་འགོ་བྱུབ་པ་པོ། །
mingyur kündro khyabpa po
Pervasive, timeless, fully omnipresent,

ཕྱ་ཞིང་བྲག་མེད་ས་བོན་བྲལ། །
tra zhing zakmé sabön dral
Minute, beyond defilements, seed-free, (97)

རྒྱལ་མེད་རྒྱལ་བྲལ་ངི་མ་མེད། །
dulmé duldral drima mé
Unstained, devoid of passion, passionless,⁵²

ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྐྱོན་མེད་པ། །
nyepa pangpa kyön mepa
Controlling humours, free from every illness,

ཤིན་ཏུ་སད་པ་སད་པའི་བདག །

shintu sepa sepé dak

By nature most awakened, fully awake,

ཀུན་ཤེས་ཀུན་རིག་དམ་པ་པོ། །

kün shé kün rik dampo

Omniscient, knowing everything, supreme, (98)

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོས་ཉིད་འདས། །

nampar shepé chönyi dé

Beyond reality as consciousness,

ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ། །

yeshe nyimé tsul changwa

Pristine awareness, bearing non-dual form,

རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །

nampar tokmé lhün gyi drub

Beyond conceptualisation, effort-free,

དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལས་བྱེད་པ། །

dü sum sangye lejepa

Acting as buddhas do in every age, (99)

སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །

sangye tokma tama mé

The Buddha, endless and beginningless,

དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱད་མེད་པ། །

dangpö sangye gyü mepa

The Buddha at the start, devoid of sequence,

ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་ངི་མ་མེད། །

yeshe mik chik drima mé

With wisdom as his only eye, unstained,

ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །

yeshe lüchen dezhin shek

Tathāgata, with wisdom as his body, (100)

ཚོག་གི་དབང་ཕུག་སྐྱ་བ་ཚེ། །
tsik gi wangchuk mawa ché
The sovereign of all language, great debater,

སྐྱ་བའི་སྐྱེས་མཚོག་སྐྱ་བའི་རྒྱལ། །
mawé kyechok mawé gyal
The king of discourse, best of orators,

སྐྱ་བའི་དམ་པ་མཚོག་གི་གནས། །
mawé dampa chok gi né
The best and greatest of communicators,

སྐྱ་བའི་སང་གེ་ཚུགས་པ་མེད། །
mawé sengé tsukpamé
The unassailable, the lion of speech, (101)

ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་མཚོག་ཏུ་དགའ། །
küntu tawa chok tu ga
With universal vision, true delight,

གཟི་བརྗིད་ཐང་བ་ལྟ་ན་སྐྱུག། །
ziji trengwa ta na duk
With fire garlands, handsome to behold,

འོད་བཟངས་འབར་བ་དཔལ་གྱི་བེལ། །
ö zang barwa pal kyi bé'u
The endless knot,⁵³ most radiant, great lustre,

ལག་ན་འོད་འབར་སྐྱང་བ་པོ། །
lak na öbar nangwa po
With shining rays in hand providing light, (102)

སྐྱ་པ་ཆེ་མཚོག་གཙོ་བོ་སྟེ། །
menpa chemchok tsowo té
The best and foremost of all great physicians,

ཟུག་རུ་འབྱེན་པ་སྐྱ་ན་མེད། །
zukngu jinpa lanamé
Unequaled in removing thorns of pain,

སྐྱེན་རྣམས་མ་ལུས་ལྗོན་པའི་ཤིང་། །
men nam malü jönpé shing
A tree providing medicine for all,

ནད་དོ་ཅོག་གི་དག་ཆེ་བ། །
né do chok gi dra chewa
A foe opposing every malady, (103)

སྤྱུ་གུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཚོག་ །
duk gu jikten sum gyi chok
The lovely crowning jewel of all three worlds,

དཔལ་ལྷན་རྒྱ་སྐར་དགྱིལ་འཁོར་ཅན། །
palden gyukar kyilkhor chen
A cluster of the stars, most glorious,

ཕྱོགས་བརྩུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པ། །
chok chu namkhé tartukpa
The end of space in all its ten directions,

ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པར་འཇུག་པ། །
chö kyi gyaltsen lekpar dzuk
The hoisting high of Dharma's victory flag, (104)

འགོ་བའི་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་སྟེ། །
drowé duk chik yangpa té
Sharing one large umbrella with the world,

བྱམས་དང་སྦྱིང་རྗེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཅན། །
jam dang nyingjé kyilkhor chen
With love and kindness as his maṇḍala,

དཔལ་ལྷན་པརྣ་གར་གྱི་བདག་ །
palden pema gar gyi dak
The celebrated lotus lord of dance,⁵⁴

ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས། །
khyabdak chenpo rinchen duk
Pervasive with his precious parasol, (105)

སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟི་བཞིན་ཆེ། །

sangye kün gyi ziji ché

The blazing energy of all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་འཆང་བ། །

sangye kün gyi ku changwa

With bodies fully shared by all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་གྱི་ནྟལ་འབྲོར་ཆེ། །

sangye kün gyi naljor ché

The highest union formed with all the buddhas,

སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་གཅིག །

sangye kün gyi tenpa chik

The single teaching taught by all the buddhas, (106)

དོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱེད་དཔལ། །

dorjé rinchen wangkur pal

Most glorious with Vajra-ratna's blessing,

རིན་ཆེན་གྱི་བདག་དབང་ཕུག་སྟེ། །

rinchen kün dak wangchuk té

The highest sovereign lord of Sarva-ratna,

འཇིག་རྟེན་དབང་ཕུག་གྱི་བདག །

jikten wangchuk kün gyi dak

The king supreme of Sarva-lokeśvara,

དོ་རྗེ་འཇིན་པ་གྱི་ཉེ། །

dorjé dzinpa kün gyi jé

The lord on high of Sarva-vajradhara, (107)

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུག་ས་ཆེ་བ། །

sangye kün gyi tuk chewa

The quintessential mind of Sarva-buddha,⁵⁵

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུག་ས་ལ་གནས། །

sangye kün gyi tuk la né

Residing in the mind of every buddha,

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་བ། །
sangye kün gyi ku chewa
The greatest body borne by every buddha,

སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཡང་ཡིན། །
sangye kün gyi sung yang yin
The lovely speech enriching every buddha, (108)

དོ་རྗེ་ཉི་མ་སྣང་བ་ཆེ། །
dorjé nyima nangwa ché
The scorching brightness from the vajra sun,

དོ་རྗེ་ལྷ་བ་བྲི་མེད་འོད། །
dorjé dawa drimé ö
With stainless lustre from the vajra moon,

ཆགས་བྲལ་ལ་སོགས་ཆགས་པ་ཆེ། །
chakdral lasok chakpa ché
Great passion of the passionless and others,

ལ་དོག་སྣ་ཚོགས་འབར་བའི་འོད། །
khadok natsok barwé ö
With multi-coloured rays that brightly blaze, (109)

དོ་རྗེ་སྐྱིལ་གྱུང་རྗེ་གས་སངས་རྒྱལ། །
dorjé kyiltrung dzoksang gyé
The perfect buddhas' perfect vajra posture,

སངས་རྒྱལ་འགྲོ་བའི་ཚོས་འཛིན་པ། །
sangye drowé chö dzinpa
Retaining for all beings the buddhas' Dharma,

དཔལ་ལྷན་པ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་སྐྱེས། །
palden pema sangye kyé
The lotus buddhas'⁵⁶ celebrated son,

གྲུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མཛོད་འཛིན་པ། །
künkhyen yeshe dzö dzinpa
The knowledge treasurer for the omniscient, (110)

རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་འཕུལ་སྣ་ཚོགས་འཆང་། །
gyalpo gyutrul natsok chang
The sovereign king, controlling all illusions,

ཆེ་བ་སངས་རྒྱལ་རིགས་སྤྲུགས་རྒྱལ། །
chewa sangye rik ngak gyal
The foremost master of the buddhas' spells,

དོ་རྩེ་རྣོན་པོ་རལ་གྱི་ཆེ། །
dorjé nönpo raldri ché
Called Vajra-tikṣṇa, sword supremely mighty,

ཡི་གེ་མཚོག་སྟེ་རྣམ་པར་དག། །
yigé chok té nampar dak
Completely pure, the highest syllable, (111)

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཙོ། །
tekpa chenpo dukngal chö
Atop pain's remedy—the Mahāyāna—

མཚོན་ཆ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་ཚོས། །
tsöncha chenpo dorjé chö
With vajra-Dharma as his mighty weapon,

དོ་རྩེ་ཟབ་མོ་ཇི་ནི་ཇི། །
dorjé zabmo jina jik
With vajra depth, renowned as Jina-jik,

དོ་རྩེ་སློ་གོས་དོན་བཞིན་རིག། །
dorjé lodrö dön zhin rik
With vajra thought, aware of how things are, (112)

ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཀུན་རྫོགས་པ། །
parol chinpa kün dzokpa
Perfecting all perfections perfectly,

ས་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་དང་ལྷན། །
sa nam kün gyi gyen dangden
Adorned by all the grounds of bodhisattvas,

ནམ་པར་དག་པ་བདག་མེད་ཚོས། །
nampar dakpa dakmé chö
The selflessness of pure phenomena,

ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ལྷོ་འོད་བཟང་། །
yangdak yeshe da ö zang
With lustre that is moonlight unto knowledge, (133)

བཙོན་ཆེན་སྐུ་འཕྲུལ་བྲ་བ་སྟེ། །
tsön chen gyutrul drawa té
With great endeavours as illusory nets,

རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་བདག་པོ་མཚོག། །
gyü kün gyi ni dakpo chok
The foremost master ruling every tantra,

དོ་རྗེ་གདན་ནི་མ་ལུས་ལྷན། །
dorjé den ni malü den
Endowed in full with every vajra posture,

ཡེ་ཤེས་སྐུ་རྣམས་མ་ལུས་འཆང་། །
yeshe ku nam malü chang
Completely furnished with all wisdom bodies, (114)

ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སློ་གྲོས་བཟང་། །
kuntuzangpo lodrö zang
Completely good, with intellect supreme,

ས་ཡི་སྟིང་པོ་འགོ་བ་འཛིན། །
sa yi nyingpo drowa dzin
The embryo of earth,⁵⁷ sustaining beings,

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྟིང་པོ་ཆེ། །
sangye kün gyi nyingpo ché
Great embryo from which all buddhas form,

སྐུ་ལ་པའི་འཁོར་ལོ་སྣ་ཚོགས་འཆང་། །
trulpé khorlo natsok chang
With emanation circles most diverse, (115)

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཚོག་།

ngöpo kün gyi rangzhin chok

The highest nature of all entities,

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཛིན།།

ngöpo kün gyi rangzhin dzin

Supportive of the nature of all things,

སྐྱེ་མེད་ཚོས་ཉེ་སྣ་ཚོགས་དོན།།

kyemé chö té natsok dön

With goals for all, with dharmas unarisen,

ཚོས་ཀུན་ངོ་བོ་ཉིད་འཆང་བ།།

chö kün ngowo nyi changwa

Supportive of the nature of all dharmas, (116)

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྐྱད་ཅིག་ལ།།

sherab chenpo kechik la

With full awareness of phenomena

ཚོས་ཀུན་ཁོང་དུ་ཚུད་པ་འཆང་།།

chö kün khong du chüpa chang

In but an instant as the wisest sage,

ཚོས་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ།།

chö kün ngönpar tokpa té

With vivid realisation of all dharmas,

སྐུབ་པ་སློ་མཚོག་འབྱུང་པོ་སེལ།།

tubpa lo chok jungpo sel

He is a sage, the greatest intellect,

The vanquisher of hosts of evil spirits; (117)

མི་གཡོ་རབ་ཏུ་དང་བའི་བདག་།།

mi yo rabtu dangwé dak

Unwavering, completely pure in nature,

རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་འཆང་།།

dzokpé sangye changchub chang

Grasping the wakefulness of perfect buddhas,

སངས་རྒྱུ་ཀྱན་གྱི་མངོན་སུམ་པ། །
sangye kün gyi ngönsum pa
The direct realization of all buddhas,

ཡེ་ཤེས་མེ་ལྷེ་འོད་རབ་གསལ། །
yeshe meché ö rabsal
He is the flame of wisdom, luminous; (118)

9. The Wisdom of Equality

འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་དམ་པ་སྟེ། །
döpé dön drub dampa té
The great fulfiller of desired aims,

ངན་སོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྦྱང་བ། །
ngensong tamché nam jongwa
The purifier of all evil states,

མགོན་པོ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མཚོག། །
gönpo semchen kün gyi chok
The greatest of all living beings, protector,

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་གྲོལ་བྱེད། །
semchen tamché rab drol jé
The earnest liberator of all creatures, (119)

ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་གཅིག་དཔའ་བ། །
nyönmong yul du chik pawa
Unrivalled knight in battle with afflictions,

མི་ཤེས་དག་ཡི་དྲེགས་པ་འཇོམས། །
mi shé dra yi drekpa jom
Humiliating ignorance—his foe,

སློ་ལྷན་སྟེག་འཆང་དཔལ་དང་ལྷན། །
loden gek chang pal dangden
The celebrated mind⁵⁸ of amorousness,

བརྟན་པོ་མི་སྤྱུག་གཟུགས་འཆང་བ། །
tenpo mi duk zuk changwa
Endowed with forms heroic and repulsive, (120)

ལག་པ་བརྒྱ་པོ་ཀུན་བསྐྱོད་ཅིང་། །

lakpa gyapo kün kyö ching

The dancer moving to and fro his hundreds

གོམས་པའི་སྤྲབས་གྱིས་གར་བྱེད་པ། །

gompé tab kyi gar jeba

Of lengthy arms while setting down his stride,

དཔལ་ལྷན་ལག་པ་བརྒྱས་གང་ལ། །

palden lakpa gyé gangla

The dancer spreading through the whole of space

ནམ་མཁའ་བྱུབ་པར་གར་བྱེད་པ། །

namkha khyabpar gar jeba

And filling it with Śrīmat's hundred arms,⁵⁹ (121)

ས་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་གཞི་ཡི་ཁྱོན། །

sa yi kyilkhör zhi yi khyön

Stood tall atop the surface of the earth,

རྐང་པ་ཡ་གཅིག་མཐིལ་གྱིས་གཞོན། །

kangpa ya chik til gyi nön

The sole of just one foot pervading all;

རྐང་མཐེབ་སེན་མོའི་ཁྱོན་གྱིས་ཀྱང། །

kang teb senmö khyön gyi kyang

Stood tall atop the summit of the world,⁶⁰

ཚངས་པའི་ཡུལ་ས་རྩེ་ནས་གཞོན། །

tsangpé yul sa tsé né nön

The nail of his big toe suppressing all; (122)

དོན་གཅིག་གཉིས་མེད་ཚོས་གྱི་དོན། །

dön chik nyimé chö kyi dön

Whose aim is one; whose aim is non-dual Dharma;

དམ་པའི་དོན་དེ་འཇིག་པ་མེད། །

dampé dön dé jikpamé

Whose aim is ultimate; beyond destruction;

ནམ་རིག་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་དོན་ཅན། །

namrik natsok zuk dōnchen

Whose mind consists in groups of consciousness

ནམ་ཤེས་ཚོགས་པ་རྒྱད་དང་ལྷན། །

namshé tsokpa gyü dangden

With varied objects, forms, and cognisance; (123)

དངོས་དོན་མ་ལུས་ནམས་ལ་དགའ། །

ngö dōn malü nam la ga

Amused with every object of existence,

སྟོང་པ་ཉིད་དགའ་འདོད་ཆགས་སྒོ། །

tongpanyi ga döchak lo

A mind of passion, loving emptiness,

སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་སོགས་སྤངས་པ། །

sipé döchak sok pangpa

Transcending worldly passion and the like,

སྲིད་གསུམ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་པ། །

si sum gawa chenpo pa

With great enjoyment for the threefold world, (124)

སྲིན་དཀར་དག་པ་བཞིན་བྱ་དཀར། །

trin kar dakpa zhindu kar

With fair complexion white like pristine clouds,

འོད་བཟངས་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་འོད། །

ö zang tönké dawé ö

With radiance like beams from autumn moons,

ཉི་མ་འཆར་ཀའི་དགྲིལ་ལྷར་མཛེས། །

nyima charké kyil tar dzé

With lustre rivalling the morning sun's,

སེན་མའི་འོད་ནི་ཤས་ཆར་དམར། །

senmö ö ni shecher mar

With nails emitting light of crimson red,⁶¹ (125)

ཅོད་པན་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་ཕྱེ། །
chöpen zangpo tön ké tsé
Whose handsome crown has sterling sapphires,

སྐྱ་མཚོག་མཐོན་ཀ་ཆེན་པོ་འཆང་། །
tra chok tön ka chenpo chang
Whose hair has tips of sapphire deep blue,

ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འོད་ཆགས་དཔལ། །
norbu chenpo ö chak pal
With glory from the light of his great jewel,

སངས་རྒྱལ་སྤྲུལ་པའི་རྒྱན་དང་ལྗན། །
sangye trulpé gyen dangden
Adorned with emanations of the buddhas, (126)

འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་བསྐྱོད་པ། །
jikten kham gya kün kyöpa
The shaker of a hundred worldly realms,

རྩུ་འཕུལ་རྐང་པའི་སྟོབས་ཆེན་ལྗན། །
dzutrul kangpé tobchen den
His strength the four miraculous powers,⁶²

དེ་ཉིད་དྲན་པ་ཆེན་པོ་འཆང་། །
denyi drenpa chenpo chang
Reality, with mindfulness supreme,

དྲན་པ་བཞི་པོ་ཉིང་འཇིན་རྒྱལ། །
drenpa zhipo tingdzin gyal
Samādhi king of fourfold mindfulness,⁶³ (127)

བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་མེ་རྟོག་སྟོན། །
changchub yenlak metok pö
Infused with scents from bloom on bodhi's branches,

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚོ། །
dezhin shekpé yönten tso
An ocean of tathāgata virtues,

ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚུལ་རིག། །

lam gyi yenlak gyé tsul rik

With knowledge of the eightfold path's true way,

ཡང་དག་སངས་རྒྱལ་ལམ་རིག་པ། །

yangdak sangye lam rigpa

With knowledge of the path of perfect buddhas, (128)

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས། །

semchen kün la shecher chak

The great attachment of all living beings,

ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་མེད། །

namkha tabur chakpamé

Attachment-free, comparable to space,

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་འཇུག། །

semchen kün gyi yi la juk

When springing up in every creature's mind,

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས། །

semchen kün gyi yi tar gyok

He is, for every being, as swift as mind; (129)

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས། །

semchen kün gyi wangdön shé

Aware of all the aptitudes of beings,

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཇོག་པ། །

semchen kün gyi yitrok pa

While captivating every creature's mind,

སྤང་པོ་ལྷ་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས། །

pungpo nga dön denyi shé

With insight into aggregated natures,⁶⁴

རྣམ་དག་སྤང་པོ་ལྷ་འཆང་བ། །

namdak pungpo nga changwa

Himself with fully pure five aggregates, (130)

ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས། །
ngejung kün gyi ta la né
Atop the peak of every going forth,

ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་ལ་མཁས། །
ngepar jungwa kün la khé
Most skilled in going forth in every way,

ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་གནས། །
ngejung kün gyi lam la né
Established on all paths of going forth,

ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་པ། །
ngepar jungwa kün tönpa
The teacher of all forms of going forth, (131)

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྲིད་ཙ་བཏོན། །
yenlak chunyi sitsa tön
Uprooting all becoming with twelve links,

དག་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་འཆང་། །
dakpa nampa chunyi chang
Endowed with purity in all twelve forms,⁶⁵

བདེན་བཞིའི་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན། །
den zhi tsul gyi nampachen
His form the way of fourfold noble truth,

ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང་། །
shepa gyepo tokpa chang
With realization of the eightfold knowledge,⁶⁶ (132)

བདེན་དོན་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ལྟན། །
dendön nampa chunyi den
With meaning of the truths in twelvefold form,⁶⁷

དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རིག། །
denyi nampa chudruk rik
Aware of suchness in its sixteen forms,⁶⁸

ནམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་རྒྱལ་པ། །
nampa nyishü changchub pa
With true awakening in twenty forms,⁶⁹

ནམ་པར་སངས་རྒྱལ་ཀུན་རིག་མཚོག། །
nampar sangye kün rik chok
Awakened fully, knowing all, supreme, (133)

སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱ། །
sangye kün gyi trulpé ku
Dispatching countless sets of some ten million

བྱེ་བ་དཔག་མེད་འགྲེད་པ་པོ། །
jewa pakmé gyepa po
Embodiments of emanating buddhas,

སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས། །
kechik tamché ngönpar tok
The final realisation of all moments,

སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དོན་ཀུན་རིག། །
sem kyi kechik dön kün rik
Who knows each moment's object for all minds, (134)

ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཚུལ་གྱིས། །
tekpa natsok tab tsul gyi
And manifesting for the sake of beings

འགྲོ་བའི་དོན་ལ་སྟོགས་པ་པོ། །
drowé dön la tokpa po
With means derived from varied vehicles,

ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ། །
tekpa sum gyi ngejung la
Gone forth by way of all three vehicles,

ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །
tekpa chik gi drebur né
Remaining in the single vehicle's fruit, (135)

ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་པའི་བདག །
nyönmong kham nam dakpé dak
With purified afflictive spheres⁷⁰ at heart,

ལས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཟད་བྱེད་པ། །
lé kyi kham nam zé jepa
Annihilating every karmic sphere,

ཚུ་བོ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་ལས་བཀལ། །
chuwo gyatso kün lé gal
Arrived atop dry land from flooding oceans,⁷¹

སྤྱོད་བའི་དགོན་པ་ལས་བྱུང་བ། །
jorwé gönpa lé jungwa
Emerged from yoga's perilous dark grove,⁷² (136)

ཉོན་མོངས་ཉེ་བ་ཀུན་ཉོན་མོངས། །
nyönmong nyewa künnyön mong
Released from general, minor, and complete

བག་ཆགས་བཅས་པ་གཏན་སྤངས་པ། །
bakchak chepa ten pangpa
Afflictions and their latent tendencies;

སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཐབས། །
nyingjé chenpo sherab tab
With insight, means, and foremost empathy;

དོན་ཡོད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །
dön yö drowé dönjé pa
Achieving fruitful aims for living beings; (137)

འདུ་ཤེས་ཀུན་གྱི་དོན་སྤངས་ཤིང་། །
dushé kün gyi dön pang shing
Abiding object-free through all perceptions,⁷³

རྣམ་ཤེས་དོན་ནི་འགག་པར་བྱེད། །
namshé dön ni gakpar jé
With consciousness as object, with cessation,

སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཡུལ་དང་ལྷན། །
semchen kün yi yul dangden
With every being the object of his mind,

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱུགས་རིག་པ། །
sangye kün gyi tuk rigpa
With knowledge that's the mind of all the buddhas, (138)

སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས། །
semchen kün gyi yi la né
Residing in the mind of every being;

དེ་དག་སེམས་དང་མཐུན་པར་འཇུག། །
dedak sem dang tünpar juk
Having become their minds' equality;

སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད། །
semchen kün yitsim par jé
And satisfying the mind of every being;

སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་དགའ་བ། །
semchen kün gyi yiga ba
He is, for every being, great inner joy; (139)

གྲུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་འཁྲུལ་པ་མེད། །
drubpa tarchin trulpamé
Confusion-free regarding points of doctrine,⁷⁴

ལོ་རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས། །
norwa tamché nampar pang
Completely free from error in all its forms,

དོན་གསུམ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་སྒོ། །
dön sum tetsom mepé lo
His thinking free from doubt, his object threefold,

ཀུན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག། །
kün dön yönten sum gyi dak
His object all, three properties by nature,⁷⁵ (140)

ཕུང་པོ་ལྔ་དོན་དུས་གསུམ་དུ། །

pungpo nga döndü sum du

Throughout three times, the content of five skandhas,

སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་བྱེད། །

kechik tamché jedrak jé

Discerning clearly each and every moment,

སྐད་ཅིག་ག་ཅིག་གིས་ཚོགས་སངས་རྒྱས། །

kechik chik gi dzoksang gyé

Awakening in but a single moment,

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང། །

sangye kün gyi rangzhin chang

His basic nature equal to all buddhas, (141)

ལུས་མེད་ལུས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་མཚོག། །

lümé lü té lü kyi chok

With body bodiless, the best of bodies,

ལུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རྟོགས་པ་པོ། །

lü kyi ta ni tokpa po

With realization of the peak of bodies,

གཟུགས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་སྟོན། །

zuk nam natsok küntu tön

Displaying his form in every possible way,

ནོར་བུ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་རྟོག། །

norbu chenpo rinchen tok

He is the greatest stone, the precious gem; (142)

10. The Wisdom of Performing Actions

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་བྱ་བ། །

sangye kün gyi tok jawa

What all the perfect buddhas are to know,

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད། །

sangye changchub lanamé

The buddhas' unsurpassed awakening,

གསང་སྲགས་ལས་བྱུང་ཡི་གེ་མེད། །
sang ngak lé jung yigé mé
Devoid of syllables, yet born of mantra,

གསང་སྲགས་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ། །
sang ngak chenpo rik sumpa
Arising from Great Mantra's threefold family,⁷⁶ (143)

གསང་སྲགས་དོན་ཀུན་སྐྱེད་པ་པོ། །
sang ngak dön kün kyepa po
The father to the meaning of all mantras,

ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད། །
tiklé chenpo yigé mé
The greatest bindu, void of syllables,

སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྗ། །
tongpa chenpo yigé nga
With five great syllables,⁷⁷ great empty one,

ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་གེ་བརྒྱ། །
tiklé tongpa yigé gya
A hundred syllabled,⁷⁸ devoid of bindu, (144)

རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད། །
nampa künden nampamé
Endowed with every form, yet free from form,

བཅུ་དྲུག་ཕྱེད་ཕྱེད་ཐིག་ལེ་ཅན། །
chudruk ché ché tiklé chen
Supporting half of half of sixteen bindus,⁷⁹

ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩིས་ལས་འདས། །
yenlak mepé tsi lé dé
Transcending every grouping, void of members,

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྩེ་མོ་ཅན། །
samtan zhipé tsemochen
Sustaining dhyāna's fourth and final peak, (145)

བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ཀུན་ཤེས་ཤིང་། །

samten yenlak kün shé shing

Aware of dhyāna's each and every aspect,

ཏིང་འཛིན་རིགས་དང་རྒྱུད་རིག་པ། །

tingdzin rik dang gyü rigpa

With knowledge of samādhis' types and families,

ཏིང་འཛིན་ལུས་ཅན་ལུས་གྱི་མཚོག། །

tingdzin lüchen lü kyi chok

The best of bodies—body of samādhi,

ལོངས་སྤྱད་རྫོགས་སྐྱེ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ། །

longchö dzok ku kün gyi gyal

The sovereign king of all enjoyment bodies, (146)

སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡི་མཚོག། །

trulpé ku té ku yi chok

The best of bodies—emanation body,

སངས་རྒྱལ་སྤྱུལ་པའི་རྒྱུད་འཆང་བ། །

sangye trulpé gyü changwa

The heir to emanations of the buddhas,

ཕྱོགས་བརྒྱུད་སྤྱུལ་པ་སྣ་ཚོགས་འགྱེད། །

chok chur trulpa natsok gyé

With varied emanations everywhere,

ཇི་བཞིན་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

jizhin drowé dönjé pa

While benefiting all, however needed, (147)

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་ལྷ། །

lha yi wangpo lha yi lha

The sovereign of the gods, the god of gods,

ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་མིན་བདག། །

lha yi dakpo lhamin dak

Asura lord, the ruler of immortals,

འཆི་མེད་དབང་པོ་ལྷ་ཡི་སྤྲེལ། །

chimé wangpo lha yi la

The king of deities, the gods' guru,

འཇོ་མཁས་བྱེད་འཇོ་མཁས་བྱེད་དབང་ལྷུག་པོ། །

jom jé jom jé wangchuk po

The highest lord of pramathas,⁸⁰ Pramatha, (148)

སྲིད་པའི་དགོན་པ་ལས་བརྒྱལ་བ། །

sipé gönpa lé galwa

Emerged from cyclic life's imposing forest;

སྟོན་པ་གཅིག་སྤུ་འགྲོ་བའི་སྤྲེལ། །

tönpa chikpu drowé la

The single teacher; guru for all beings;

འཇིག་རྟེན་ཚོགས་བརྒྱུད་རབ་བྱུགས་པ། །

jikten chok chur rabdrak pa

In every well-known world, in all directions,

ཚོས་ཀྱི་སྤྲིན་བདག་ཆེ་བ་པོ། །

chö kyi jindak chewa po

The eminent bestower of the Dharma; (149)

བྱམས་པའི་གོ་ཆ་ཆས་པ་སྤྲེལ། །

jampé gocha chepa té

Concealed by armour made of loving-kindness;

སྤྲིང་རྩེ་ཡི་ནི་ཡ་ལད་བགོས། །

nyingjé yi ni ya lé gö

Well shielded by the shield of empathy;

ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མདའ་གཞུ་ཐོགས། །

sherab raldri dazhu tok

With wisdom sword in hand, with bow and arrow;

ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་གཡུལ་ངོ་སེལ། །

nyönmong mi shé yulngo sel

Concluding war with ignorance and kleśas; (150)

དཔའ་བོ་བདུད་དག་བདུད་འདུལ་བ། །

pawo dü dra düdul ba

The māras' enemy and tamer, hero,

བདུད་བཞིའི་འཇིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །

dü zhi jikpa selwar jé

Eliminating threats from all four māras,

བདུད་ཀྱི་དཔུང་རྣམས་ཕམ་བྱེད་པ། །

dü kyi pung nam pam jépa

Defeating all the armies of the māras,

ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་འབྲེན། །

dzokpé sangye jikten dren

A guide for living beings, the perfect buddha, (151)

མཚོད་འོས་བསྟོད་འོས་ཕྱག་གི་གནས། །

chö ö tö ö chak gi né

Deserving homage, worthy of respect,

རྟེན་ཏུ་རིམ་གོ་བྱ་བའི་འོས། །

taktu rimdro jawé ö

Deserving reverence, always honourable,

བཀུར་འོས་རྗེད་བར་བྱ་བའི་འོས། །

kur ö jewar jawé ö

Deserving worship, worthy of regard,

ཕྱག་བྱར་འོས་པ་སྤྲོ་མའི་རབ། །

chak jar öpa lamé rab

The highest guru, ever venerable, (152)

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གོམ་གཅིག་བསྐྱོད། །

jikten sumpo gom chik drö

Traversing all three worlds in just one stride,

མཁའ་ལྷར་མཐའ་མེད་རྣམ་པར་གཞོན། །

kha tar tamé nampar nön

His step extending past the bounds of space,

གསུམ་རིག་གཙང་མ་དག་པ་སྟེ། །

sum rik tsangma dakpa té

With knowledge of the three, well-versed, and pure,⁸¹

མངོན་ཤེས་དྲུག་ལྡན་རྗེས་བྱོན་དྲུག་ །

ngönshé drukden jedren druk

With sixfold higher knowledge and recall,⁸² (153)

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེ། །

changchub sempa sempa ché

The bodhisattva and mahā-sattva,

རྩུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་འདས། །

dzutrul chenpo jikten dé

With power great, transcending worldly life,

ཤེས་རབ་པ་ལོ་ལྷན་པའི་མཐའ། །

sherab parol chinpé ta

Perfected by his excellence of insight,

ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ། །

sherab kyi ni denyi tob

Now unified with insight's highest nature, (154)

བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ། །

dak rik zhen rik tamché pa

The whole, aware of self, aware of other,

ཀུན་ལ་ཕན་པའི་གང་ཟག་མཚོག། །

kün la penpé gangzak chok

For, fit for all, he is the best of men;

དཔེར་བྱ་ཀུན་ལས་འདས་པ་སྟེ། །

perja kün lé depa té

Surpassing all to which he is compared,

ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཚོག། །

shé dang shejé dakpo chok

Supreme most lord of knowing and what's known, (155)

གཙོ་བོ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་སྟེ། །

tsowo chö kyi jindak té

The foremost master of imparting Dharma,

ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་དོན་སྟོན་པ། །

chakgya zhipo dön tönpa

Who shows the meaning of the fourfold seal,⁸³

འགོ་བའི་བསྟན་བཀུར་གནས་ཀྱི་མཚོག། །

drowé nyenkur né kyi chok

The most revered amongst all living beings

ངེས་འབྱུང་གསུམ་པོ་བགྲོད་རྣམས་ཀྱི། །

ngejung sumpo drö nam kyi

Engaged in going forth on all three paths, (156)

དོན་གྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ། །

dön gyi dampa namdak pal

With glory purified by ultimate truth,

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྐལ་བཟང་ཆེ། །

jikten sum na kalzang ché

Most fortunate within the threefold world,

དཔལ་ལྡན་འབྱོར་པ་ཀུན་བྱེད་པ། །

palden jorpa kün jepa

The celebrated source of all endowments,

འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཚོག། །

jampal pal dang denpé chok

Supreme among the glorious, Mañjuśrī. (157)

11. Praise for the Wisdom of the Five Tathāgatas

མཚོག་སྤྱིན་དོ་རྗེ་མཚོག་ཚྱོད་འདུད། །

chok jin dorjé chok khyö dü

Homage to you, boon granter, best of vajras;

ཡང་དག་མཐར་ཐུར་ཚྱོད་ལ་འདུད། །

yangdak tar gyur khyö la dü

O summit of existence, homage to you;

སྟོང་ཉིད་ལས་བྱུང་ཚོད་ལ་འདུད། །

tongnyi lé jung khyö la dü

Homage to you, whose source is emptiness;

སངས་རྒྱལ་བྱུང་ཚུབ་ཚོད་ལ་འདུད། །

sangye changchub khyö la dü

O Buddha's awakening, homage to you; (158)

སངས་རྒྱལ་ཆགས་པ་ཚོད་ལ་འདུད། །

sangye chakpa khyö la dü

O passion of the buddhas, homage to you;

སངས་རྒྱལ་འདོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །

sangye dö la chaktsal dü

Desire of the buddhas, I pay you homage;

སངས་རྒྱལ་དགེས་པ་ཚོད་ལ་འདུད། །

sangye gyepa khyö la dü

O love of every buddha, homage to you;

སངས་རྒྱལ་རོལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །

sangye rol la chaktsal dü

The joy of all the buddhas, I pay you homage; (159)

སངས་རྒྱལ་འཇུམ་པ་ཚོད་ལ་འདུད། །

sangye dzumpa khyö la dü

O smile of every buddha, homage to you;

སངས་རྒྱལ་བཞད་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །

sangye zhé la chaktsal dü

The laugh of all the buddhas, I pay you homage;

སངས་རྒྱལ་གསུང་ཉིད་ཚོད་ལ་འདུད། །

sangye sung nyi khyö la dü

O speech of every buddha, homage to you;

སངས་རྒྱལ་སྲུགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །

sangye tuk la chaktsal dü

The heart of all the buddhas, I pay you homage; (160)

མེད་པ་ལས་བྱུང་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
mepa lé jung khyö la dü
Arisen from non-being, homage to you;

སངས་རྒྱལ་བྱུང་བ་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
sangye jungwa khyö la dü
Homage to you, arisen from the buddhas;

ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
namkha lé jung khyö la dü
Arisen from the sky, homage to you;

ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
yeshe lé jung khyö la dü
Homage to you, born of pristine wisdom; (161)

སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
gyutrul drawa khyö la dü
O net of illusion, homage to you;

སངས་རྒྱལ་རོལ་སྟོན་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
sangye rol tön khyö la dü
Homage to you, the buddhas' spectacle;

ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཚྱོད་ལ་འདུད། །
tamché tamché khyö la dü
Homage to you, the everything of all;

ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ཉིད་ཚྱོད་ལ་འདུད་དོ། །
yeshe ku nyi khyö la dü do
O body of wisdom, homage to you! (162)

ཨོ་སར་ཌརྟམ་བྱུང་བ་སྐྱེ་བ་འཕྲུག་བཟོ་ཨ་ཨ་ཨ།
om sarva dharma bhava sobhava bishuddha benza a a am ah
om sarva-dharmābhāva-svabhāva viśuddha-vajra a ā aṃ aḥ |

པ་གྲི་ཉི་པ་རི་ཤུ་རྩེ་སའ་རྩམ་ཡ་དུ་ཉ་སའ་ཉ་སྲ་ག་ཉ་རྩོ་ན་ཀུ་ཡ་མུ་མྱི་པ་རི་ཤུ་རྩེ་དུ་མུ་སྲ་དུ་ཡེ་ཉི་ཨ་
ཨྲེ།

prakṛti pariśuddha sarva dharma yad uta sarva tathagata jnanakaya manjushri pari
shuddhitam upadayeti a ah
prakṛti-pariśuddhāḥ sarva-dharmā yad uta sarva-tathāgata-jñāna-kāya-mañjuśrī-
pariśuddhitām upādāyeti a āḥ |

སའ་ཉ་སྲ་ག་ཉ་རྩོ་དེ་ཡི་ཉ་ར་ཉ་ར།
sarva tathagata hridayang hara hara
sarva-tathāgata-hṛdayaṃ hara hara |

ཨྲེ་རྩེ་རྩེ་མུ་ག་བའ་རྩོ་ན་མུ་རྩི། སྲ་གྲི་ཤུ་ར། མ་རྩེ་སྲ་ཅ། སའ་རྩམ་ག་ག་རྩེ་མ་ལ་སུ་པ་རི་ཤུ་རྩེ་རྩམ་རྩེ་དུ་
རྩོ་ན་ག་རྩེ་ཨྲེ།

om hung hriḥ bhagavan jnanamurti vagishvara mahavatsa sarvadharmā gaganamala
supariśudha dharmadhatu jnanagarbha ah
oṃ hūṃ hriḥ bhagavan jñāna-mūrti vāg-īśvara mahā-vāca sarva-dharma gaganāmala-
supariśuddha-dharma-dhātu-jñāna-garbha āḥ |⁸⁴

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཆང་། |
dené palden dorjé chang
Then Vajradhara, ever glorious,

དགའ་ཞིང་མགུ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར། |
ga zhing gu né talmo jar
Most pleased and satisfied, with folded palms,

མགོན་པོ་བཙམ་ལྷན་དེ་བཞིན་གཤེགས། |
gönpo chomden dezhin shek
Prostrated to the Buddha, noble guard,

རྩོགས་སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། |
dzoksang gyé la chaktsal né
The Blessed One, the lord Tathāgata; (163)

དེ་ནི་མགོན་པོ་གསང་བའི་བདག་ |
dé ni gönpo sangwé dak
And with a host of other Vajrapāṇis—

ལག་ན་དོ་རྗེ་ཁོ་བོའི་རྒྱལ། །

lak na dorjé trowö gyal

Of varied forms, the lords of guhyakas,

སྤྲོ་ཚོགས་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་དྲུ། །

natsok zhen dang lhenchik tu

Sublime protectors, noble wrathful kings—

གསང་བསྟོད་ནས་ནི་ཚིག་འདི་གསོལ། །

sang tö né ni tsik di sol

He then exclaimed this effervescent praise: (164)

མགོན་པོ་བདག་ཅག་ཡི་རང་དོ། །

gönpo dakchak yi rang ngo

Protector, we rejoice! How excellent!

ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ལེགས་པར་གསུངས། །

lek so lek so lekpar sung

How excellent what you have clearly taught!

རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་འཚལ་བ་ཡི། །

namdrol drebu tsalwa yi

Through you our lofty aim has been achieved,

འགྲོ་བའི་མགོན་མེད་རྣམས་དང་ནི། །

drowé gönme nam dang ni

Which leads to true and full awakening; (165)

བདག་ཅག་ཡང་དག་ཚོགས་པ་ཡི། །

dakchak yangdak dzokpa yi

And so the aims of helpless mundane beings,

བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་ཆེན་མཛད། །

changchub tobpé dön chen dzé

Who seek the fruits of perfect liberation.

སྐྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། །

gyutrul drawé tsul tenpa

Just this taught in the Mâyājāla is

འདི་ནི་རྣམ་དག་ལེགས་པའི་ལམ། །

di ni namdak lekpé lam

The noble path that leads to excellence: (166)

ཟབ་ཅིང་ཡངས་ལ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། །

zab ching yang la gyaché té

With largeness, vastness, and profundity,

དོན་ཆེན་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

dön chen drowé dönjé pa

With meaning great, achieving beings' aims,

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ནི། །

sangye nam kyi yul di ni

Just this comprises every buddha's sphere,

ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་བཤད། །

dzokpé sangye kün gyi shé

Just this is taught by all awakened ones. (167)

འཕགས་པ་རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་རྒྱུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་སྟོང་ཕྱག་བརྩུག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་བའི་ལེའུ་ལས་ཕྱུང་བ། བཙམ་
ལྷན་འདས་འཇམ་དཔལ་ལེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བཟོད་པ། བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུང་བས་གསུངས་པ་ཚོགས་སོ། །

This concludes the Supreme Chanting of the Names of the Blessed One Mañjuśrī, the Wisdom Deity. It was extracted from the noble Net of Illusion, a mahāyoga tantra in sixteen thousand parts, from its chapter on the net of samādhi. It was spoken by the Blessed One Śākyamuni, the Tathāgata.

| Translated by Ryan Conlon with the assistance of Samye Translations (Stefan Mang). Special thanks to Prof. Harunaga Isaacson, Adam Pearcey, and others for offering valuable suggestions that greatly improved our work. The translation is based on the Nāmasaṅgīti's Sanskrit text, for which we used as our main interpretative guides the ancient Tibetan translation (here printed alongside the English text),⁸⁵ as well as commentaries by Vilāsavajra⁸⁶ and Vimalamitra.⁸⁷

Sources:

'jam dpal ye shes sems dpa'i mtshan yang dag par brjod pa.sDe dge bka' 'gyur, (Tōh. 360, rgyud) vol. ka, f. 1v–13v.

'phags pa 'jam dpal gyi mtshan yang dag par brjod pa. *rNying ma rgyud 'bum*, vol. ba, f. 49r–59v. Thimpu: Dilgo Khyenste Rinpoche (BDRC W21518), 1975.

'phags pa 'jam dpal gyi mtshan yang dag par brjod pa" in *snga 'gyur smon lam chen mo'i zhal 'don phyogs bsrigs*. Delhi: Chos spyod publication. 2008: 117–140

Vilāsavajra (sgeg pa'i rdo rje). mtshan gsang sngags kyi don du rnam par lta ba. *sDe dge bstan 'gyur*. (Tōh. 2533, rgyud) vol. khu 27b1-115b3.

Vilāsavajra. *Nāmamantrārthāvalokinī*. MS belonging to the University of Cambridge (Bendall Add. 1708). Palm-leaf, Newari script, 115 folios (26 missing), dated Samvat 57? (= c. 1450 CE).

Vimalamitra (dri med bshes gnyen). "mtshan yang dag par brjod pa'i 'grel pa mtshan don gsal bar byed pa'i sgron ma zhes bya ba." In *sDe dge bstan 'gyur* (Tōh. 2092, rgyud) vol. tshi, f. 1v–38v.

Davidson, Ronald. "The Litany of Names of Mañjuśrī." In *Tantric and Taoist Studies in Honour of R. A. Stein, Volume One*, edited by Michael Strickmann, 1–69. Brussels: Institut Belge des Haute Études Chinoises, 1981.

Tribe, Anthony. *Tantric Buddhist Practice in India: Vilāsavajra's commentary on the Mañjuśrī-nāmasaṅgīti, a critical edition and annotated translation of chapters 1–5 with introductions*. New York: Routledge, 2016.

Version: 1.1-20220613

1. ↑ Note that as far as we can presently determine, the title (Ārya)-mañjuśrīnāmasaṅgīti does not appear to be attested in original Sanskrit sources and can only be found in Tibetan renderings of the Sanskrit title or in modern literature. The tantra's most common title in Sanskrit is simply Nāmasaṅgīti ('Chanting the Names'), while the colophons to the tantra itself generally give the full title as Bhagavato Mañjuśrījñānasattvasya Paramārthā Nāmasaṅgītiḥ ('The Supreme Chanting of the Names of the Blessed One Mañjuśrī, the Wisdom Deity').
2. ↑ The chapter titles are included in many but not all witnesses of the Nāmasaṅgīti and its translations. Commentators employ them to explain the structure of the text. They are generally not chanted aloud by contemporary practitioners who recite the text.
3. ↑ Some witnesses of the ancient translations have an alternative reading (pad+ma rgyas pa'i gdan la bzhungs), which can be translated 'seated atop a seat that is a lily in full bloom'.
4. ↑ 'Illusion's Net' can be understood as a proper name referring to the Māyājālatantra and the tantric system presented therein. Various esoteric and non-esoteric glosses of this name are possible: for example, Vimalamitra states that the word hints at the unity of a special form of insight and means.
5. ↑ The 'three forms of unwanted birth' are birth in hell, as a hungry ghost, or as an animal.
6. ↑ Vimalamitra, as well as most witnesses we have consulted of the Nāmasaṅgīti's Tibetan translations, indicates that 'the lord of speech' is the Buddha: i.e., 'the Buddha, the lord of speech, spoke these

verses'. Vilāsavajra and the Sanskrit witnesses of the Nāmasaṅgīti, however, indicate that 'the lord of speech' refers to Mañjuśrī. The latter reading and interpretation are, in our opinion, preferable on the grounds of grammar and sense, and we therefore reflect it in our English translation.

7. ↑ These six mantras are expressed in verse 27.
8. ↑ This mantra can be translated as follows: a ā i ī u ū e ai o au aṃ aḥ—I, the Buddha, located in the heart, am the wisdom body of all buddhas residing throughout the past, present, and future.
9. ↑ This mantra can be translated as follow: Om, homage to you, Arapacana—Vajratikṣṇa ('vajra-sharp'), Duḥkhaçcheda ('eliminator of suffering'), Prajñājñānamūrti ('embodiment of insight-wisdom'), Jñānakāya ('wisdom body'), Vāgīśvara ('lord of speech')!
10. ↑ The Sanskrit word akṣara (letter/phoneme/syllable) can also be understood to refer to an imperishable thing. This understanding is reflected in the Kangyur's translation of the Nāmasaṅgīti: i.e., 'He is the ultimate, imperishable thing'.
11. ↑ When used in reference to letters, the word mahāprāṇa (translated here as 'arising from great vital force') means 'aspiration', which would normally not apply to a vowel such as 'a'. Vimalamitra explains that the vowel 'a' is unique in not depending on the teeth, nose, tongue, and so forth for its articulation; rather, it arises simply from prāṇa, a person's vital force. Thus the word mahāprāṇa connotes something that is naturally arisen from the vital force alone.
12. ↑ We use the word 'feast' in the sense of a festival, particularly one that involves religious worship.
13. ↑ Beginning in this verse the tantra lists the ten pāramitās: 1. generosity ('munificence'); 2. discipline; 3. patience ('tolerance'); 4. diligence; 5. meditative concentration; 6. wisdom; 7. skilful means; 8. strength; 9. aspiration ('vows'); and 10. knowledge.
14. ↑ Vimalamitra understands what we translate as 'great and daunting creatures' (mahābhaya; 'jigs chen) to refer to non-Buddhist gods such as Viṣṇu and Śiva. Vilāsavajra, similarly, understands the word to refer to Śiva in his Mahābhairava form.
15. ↑ Here we believe that the majority of witnesses of the Tibetan translations have suffered from corruption, with the word 'rig' becoming 'rigs'. Following the corrupted text, we may translate the name, 'the best of the great families'. This reading, along with an interpretation of it, appears to be common in Tibetan commentaries, including that of Vimalamitra. Witnesses of the text reading 'rig' (vidyā) can also be found, and these are almost certainly to be regarded as correct.
16. ↑ At face value, the Tibetan could be taken to mean 'endowed with great sagesness'.
17. ↑ The ten grounds (bhūmi; sa) refer to stages of the path to awakening that a bodhisattva traverses after having directly perceived reality.
18. ↑ The ten knowledges (daśa jñānāni; shes pa bcu) are mentioned, for example, in Vasubandhu's Abidharmakośa ch. 7. They are knowledge of 1. dharma; 2. concordance; 3. conventions; 4. other minds; 5. suffering; 6. origin; 7. cessation; 8. the path; 9. exhaustion; 10. non-arising.
19. ↑ Commentators interpret these enumerations variously: Vilāsavajra understands the "ten forms" to be the ten ways of grasping to the self, which are taught in the third chapter of the Madhyāntavibhāga, and he understands the "tenfold content" to comprise their remedies—i.e., the ten topics of mastery (which are mentioned in the same work, and which also serve as the main topics of Mipham Rinpoche's Gateway to Knowledge). Vilāsavajra further explains that Mañjuśrī receives such names because he can appear both as phenomena that are in discord with awakening and as the remedies to such phenomena. Vimalamitra, by contrast, takes the "ten forms" to be the five aggregates and the five mental afflictions, and the "tenfold content" to be the five wisdoms and five bodies.
20. ↑ The 'ten strength' refer ten types of knowledge called the powers (or strengths) of a tathāgata (tathāgatabala; de bzhin gshegs pa'i stobs)—namely, knowledge of 1. what is correct and incorrect; 2. the results of actions; 3. the diverse aspirations of beings; 4. the diverse dispositions of beings; 5. the

quality of beings' acumens; 6. the paths that lead in all directions; 7. all forms of meditative concentration and the like; 8. past lives; 9. death and rebirth; and 10. the destruction of defilements.

21. ↑ Vilāsavajra and Vimalamitra both understand this to refer to the ten masteries (vaśitā; dbang)—namely the power over 1. life; 2. mind; 3. material provisions; 4. action; 5. birth; 6. aspirations; 7. resolve; 8. supernatural powers; 9. Dharma; and 10. knowledge.
22. ↑ 'Seekers' (tīrthya; mu stegs) refers to those who seek liberation from suffering. They are described as 'misled' or 'bad' insofar as they do not follow the Buddhist path, and they are 'deer-like' because they are terrified by the roar of the lion-like 'no self' doctrine.
23. ↑ Based on Vimalamitra's commentary, which contains an alternative reading of the text found only in certain witnesses of the Tibetan translation (kun tu 'gro ba'i don yod stobs), we may translate the first quarter as, 'he who has strength that is fruitful for all beings'.
24. ↑ Here 'force' (bala; stobs) is most naturally understood in the sense of military force.
25. ↑ Vilāsavajra explains that 'rhino' refers to a pratyekabuddha who leads a solitary life, whereas the name 'pratyekabuddha' refers to one who congregates in groups.
26. ↑ 'Equipped in full with knowledge and its base' (vidyācaraṇasampanna; rig pa dang zhabs su / rkang par ldan pa) is a stock epithet for the Buddha and refers to knowledge and good conduct, or, more technically, the Eightfold Path of the Nobles (namely, knowledge refers to right view, and its "base", or supporting factors, consists in the remaining seven branches).
27. ↑ 'Accomplishing all goals' translates the Sanskrit siddhārtha, also a well-known name of Buddha Śākyamuni.
28. ↑ 'The Dharma source' translates the Sanskrit dharmadhātu. An alternative translation could be, for instance, the Dharma sphere.
29. ↑ Four of these five bodies are the dharmakāya, svabhāvakāya, sambhogakāya, and nirmāṇakāya. The fifth is given variously as 'the body of ripening' (vipākakāya), 'the body of wisdom-dharma' (*jñānadharmakāya), or the vajra body (vajrakāya). Vilāsavajra refers to the first of these, whereas Vimalamitra refers to the third.
30. ↑ The five eyes, which are five organs of superior vision, are the bodily eye, divine eye, insight eye, dharma eye, and buddha eye.
31. ↑ This translates the name Vairocana. The name Mahā-vairocana occurs in verse 42.
32. ↑ The three families are those of body, speech, and mind.
33. ↑ The foremost pledge (or great samaya) may, as Vilāsavajra suggests, refer to a deity, or it may refer more generally to the pledges of the Vajrayāna.
34. ↑ A number of names in this verse correspond to well-known deities: Amoghapāśa (translated as 'with snare unfailing') is a form of Lokeśvara, while Vajrapāśa (translated as 'the vajra snare') and Vajrāṅkuśa (translated as 'the vajra hook') are found as door-keepers in a number of maṇḍalas.
35. ↑ The 7th chapter begins with the last line of verse 66.
36. ↑ Alternatively, 'the king of wrathful deities'.
37. ↑ Halāhala is the poison that, according to Indic mythology, was produced during the churning of the ocean.
38. ↑ This translates the name Yamāntaka. Yama can be understood as the personification of death or as death's messenger.
39. ↑ This translates the name Vighnarāja, a common epithet for Gaṇeśa.

40. ↑ This translates the name Acala.
41. ↑ Here ‘immersion’ (āveśa, ’bebs pa) can be understood in the sense of ‘empowerment’, ‘blessing’, ‘possession’, or simply ‘entry’.
42. ↑ According to Vilāsavajra, the meaning of this epithet is that Mañjuśrī has knowledge of these four: truth, reality, reality’s peak, and selflessness (the commentator glosses these four as slightly different aspects of ultimate reality).
43. ↑ ‘Unbounded liberation’ (apraṭiṣṭhitanirvāṇa; mi gnas pa’i mya ngan las ’das pa) refers to the state of nirvāṇa that is bound to neither saṃsāra nor utter quiescence.
44. ↑ For Vimalamitra, ‘the trio’ here refers to the three poisons. Vilāsavajra interprets this name as meaning ‘the end of the three’, and the three refer to the Truth of Suffering, the Truth of Origin, and the Truth of Cessation; thus, Mañjuśrī is identified as the end of these three, the Truth of the Path.
45. ↑ Throughout the Nāmasaṅgīti we translate upadhi as ‘substrate’, but the word as a technical Buddhist term has a number of possible meanings, depending on context. For example, it can also mean ‘remainder’, ‘body’, or ‘afflictions’. Tibetan translations of the Nāmasaṅgīti and other texts render this term in various ways.
46. ↑ According to both Vimalamitra and Vilāsavajra, the three forms of liberation are those of śrāvakas, pratyekabuddhas, and buddhas.
47. ↑ ‘Cord-tied’ (mauñjin) indicates that Mañjuśrī wears the sacred cord of a brahmin. In some witnesses of the text, this name is exchanged with the name ‘mauṇḍin’ from the following verse, and this can be interpreted to mean that Mañjuśrī has a shaved head (as a renunciate) or that he carries a skull cup (as a practitioner of extreme asceticism). The Kangyur translation of the Nāmasaṅgīti indicates that ‘mauṇḍin’ was read both in this verse and in the following. Regardless, commentators tend to agree that this portion of the text shows how Mañjuśrī can appear with the garb and appearance of various Buddhist and non-Buddhist religious practitioners.
48. ↑ More precisely, here two names should be understood: ‘he whose austerities are great’ and ‘he in whom austerities have culminated’.
49. ↑ A ‘brahmin’ is a member of the brahmin caste, ‘Brahmā’ refers to the deity known by that name, and ‘brahman’ can be understood as ultimate reality. Commentators vary in their accounts of how these conventionally ‘Hindu’ terms relate to Mañjuśrī.
50. ↑ Vilāsavajra comments that ‘the branches of awakening’ (vimokṣāṅga; rnam grol lus) are the seven branches of awakening and the eight-branched path of noble beings. Vimalamitra, perhaps led by the Tibetan rendering of the term ‘branch’ as ‘lus’ (‘body’), interprets as meaning ‘the body of awakening’—i.e., the body that is achieved on achieving full liberation.
51. ↑ The word śiva (translated here as ‘quiescence’) may also be understood with the meaning ‘good’ or ‘beneficial’; or, although not mentioned by commentators, it may refer to the god who bears the name Śiva.
52. ↑ The names translated here as ‘devoid of passion’ and ‘passionless’ point toward the ‘guṇa’ of ‘rajas’, from the triad of ‘sattva’ (light/goodness), ‘rajas’ (passion/energy), and ‘tamas’ (darkness/inertia). This connection also suits the two names given in 98b, which connote freedom from disease related to the three humours (which are in turn based on the three ‘guṇas’). The Tibetan translation of the word ‘rajas’ (i.e., ‘rdul’), while also referring to the ‘guṇa’ in a technical context, can equally imply either a minute particle or a fault (‘nyes skyon’).
53. ↑ Alternatively, Mañjuśrī is ‘Śrī’s beloved’ (śrīvatsa). According to Vilāsavajra, a mark which has the shape of the so-called endless knot is situated uniquely at the hearts of buddhas. Śrīvatsa is also a common epithet for Viṣṇu and the mark on his chest.
54. ↑ The ‘lotus lord of dance’ translates Padmanarteśvara, a name commonly associated with Lokeśvara.

55. ↑ Vilāsavajra appears to treat Vajraratna and so on (i.e. the names in verse 107–108a) as proper names, and he, as Vimalamitra does too, identifies them with, respectively, Akṣobhya, Ratnasambhava, Amitābha, Amoghasiddhi, and Vairocana.
56. ↑ Vilāsavajra explains that the name ‘lotus buddhas’ is to be understood as a metaphorical comparison: the buddhas are like lotus because they are free from stains.
57. ↑ The first three names mentioned in this verse are also the names of well-known bodhisattvas: Samantabhadra, Sumati, and Kṣitigarbha.
58. ↑ Or, alternatively, ‘the glorious letter dhīḥ’.
59. ↑ According to Vilāsavajra, Śrīmat refers to Padmanarteśvara, who is mentioned in verse 105.
60. ↑ The Sanskrit word translated here as ‘the world’ is brahmāṇḍa, ‘Brahmā egg’, a term used more commonly in non-Buddhist texts in reference to the universe.
61. ↑ Or ‘of great passion’ (mahārāga).
62. ↑ The four bases of miraculous powers (catur-ṛddhipāda, rdzu ‘phrul gyi rkang pa bzhi) are: 1. intention (canda, ’dun pa); 2. diligence (vīrya, brtson ’grus); 3. attention (citta, sems pa); and 4. discernment (mīmāṃsā, dpyod pa).
63. ↑ The four applications of mindfulness (catuḥ-smṛtyupasthāna, dran pa nye bar bzhag pa bzhi) are mindfulness of 1. body (kāya, lus), 2. feelings (vedanā, tshor ba), 3. mind (citta, sems), and 4. phenomena (dharma; chos).
64. ↑ A more literal translation may be, ‘he who knows the reality of the objects [subsumed in] the five aggregates’.
65. ↑ According to the commentators, the ‘purity in all twelve forms’ refers to the twelve sense sources (āyatana, skye mched) in their pure forms.
66. ↑ These eight knowledges are understood by Vilāsavajra as follows: knowledge of Dharma, knowledge of non-duality, knowledge of suffering, knowledge of the origin, knowledge of cessation, knowledge of the path, knowledge of destruction, and knowledge of non-arising. Vimalamitra offers another interpretation: Mañjuśrī realises that the eight forms of consciousness (from eye consciousness through to the storehouse consciousness) are unarisen.
67. ↑ Vilāsavajra identifies these twelve forms as the forms of the Four Truths as divided across the three turnings of the wheel of Dharma. Vimalamitra, by contrast, enumerates the twelve as the five families (rigs lnga), the five wisdoms (ye shes lnga), and insight (shes rab) and compassion (snying rje).
68. ↑ Vilāsavajra explains that the sixteen forms referred to here are sixteen moments of realisation of the Four Truths on the Path of Seeing. Vimalamitra enumerates these as the sixteen varieties of emptiness.
69. ↑ Vilāsavajra enumerates these twenty forms as four ways in which each of the five aggregates are not to be conceptualised. For example, by achieving awakening, one does not believe that (1) material form is the self, (2) the self is within material form, (3) material form is within the self, or (4) material form possesses the self. Multiplied by the five aggregates, these add up to twenty forms. Vimalamitra, on the other hand, understands these twenty forms to be the transformation of the five elements, the five aggregates, the five afflictions, and the five faculties.
70. ↑ Vilāsavajra comments that ‘afflictive spheres’ refer to the eighteen spheres (dhātu, khams) beginning with the eye sphere.
71. ↑ Vilāsavajra explains that ‘oceanic floods’ are the traditionally enumerated four floods—namely, the floods of desire, cyclic existence, views, and ignorance.
72. ↑ Vilāsavajra explains that here the practice of yoga is compared to a dark forest, or ‘grove’, because it

is not easily traversed; Mañjuśrī has emerged from the practice of yoga and has arrived the state of nirvāṇa.

73. ↑ According to Vilāsavajra, the words ‘all perceptions’ (sarvasaṃjñā) refer to certain forms of mundane meditative concentration. Through these meditations, Mañjuśrī enters a state of objectless awareness.
74. ↑ An alternate reading and interpretation of this verse may be translated, ‘one who has reached the end of accomplishment, confusion free’.
75. ↑ Vilāsavajra explains the final three cryptic names here as follows: ‘three objects’ are the past, present, and future; ‘all objects’ are all objects of the animate and inanimate world; and the ‘three properties’ are the three ‘guṇas’ most extensively described in Sāṅkhya philosophy but well-known throughout all manner of Indic texts.
76. ↑ According to Vilāsavajra, the three families are those of Vairocana, Akṣobhya, and Amitābha.
77. ↑ Vilāsavajra and Vimalamitra both state that these syllables are the seeds of the five tathāgatas, but they diverge regarding precisely how these syllables are to be identified.
78. ↑ Some witnesses of the text in Sanskrit and Tibetan indicate that the name is ‘one with six syllables’. Vilāsavajra identifies the six syllables as ‘oṃ vāgīśvara hūṃ’, while Vimalamitra, reading ‘one with a hundred syllables’, interprets the hundred syllables as a generic large number that points to all the various mantras for which Mañjuśrī is the source.
79. ↑ Vilāsavajra refrains from offering a commentary on this line, but Vimalamitra clarifies that the four drops / bindus (i.e. ‘half of half of sixteen’) are the seed syllables ‘a, ā, aṃ, aḥ’. This being a frequently cited verse, a variety of highly esoteric interpretations can be found throughout Indian and Tibetan tantric literature.
80. ↑ Pramathas are a class of beings otherwise known as gaṇas. They are said to serve as attendants to Śiva.
81. ↑ The three names in this verse quarter evoke the Vedic learning of a brahmin. Vilāsavajra understands ‘Knowing the three’ to refer to the three Vedas: Ṛgveda, Yajurveda, and Sāmaveda. Vimalamitra comments that the three are the scriptures of the tripiṭaka, or else three bodies of a buddha.
82. ↑ The six forms of ‘higher knowledge’ (ṣaḍ-abhijñā, mngon shes drug) are as follows: 1. the divine eye (divyacakṣu, lha’i mig), 2. the divine ear (divyasrotra, lha’i rna ba), 3. knowledge of other minds (paracittajñāna; gzhan sems shes pa), 4. recollection of previous births (pūrvanivāsānusmṛti, sngon gyi gnas rjes su dran pa), 5. miraculous powers (ṛddhi, rdzu ‘phrul), and 6. knowledge of the destruction of defilements (āśravakṣayajñāna, zag pa zad pa mkhyen pa). The six forms of recollection, or ‘recall’, (ṣaḍanusmṛti, rjes su dran pa drug) are listed variously in texts. According to the Mahāvvyutpatti, they are recollection of 1. the Buddha, 2. the Dharma, 3. the Saṅgha, 4. discipline (śīla, tshul khriṃs), 5. giving (tyāga, gtong ba), and 6. deities (devatā, lha). In their commentaries on the Nāmasaṅgīti, both Vimalamitra and Vilāsavajra provide their own unique lists, which are more influenced by the doctrines of tantric Buddhism.
83. ↑ The four seals (caturmudrā, phyag rgya bzhi) are the action seal (karmamudrā, las kyī phyag rgya), the pledge seal (samayamudrā, dam tshig gi phyag rgya), Dharma seal (dharmamudrā, chos kyī phyag rgya), and great seal (mahāmudrā, phyag rgya chen po).
84. ↑ Oṃ—O you whose nature is the non-existence of all phenomena, whose vajra[-essence] is fully pure—a ā aṃ aḥ! All phenomena are by nature completely pure—to explain, [they are completely pure] based on their being the complete purity that is Mañjuśrī, the wisdom body of all tathāgatas—a āḥ! Seize, seize the heart of all tathāgatas! Oṃ hūṃ hrīḥ—O Blessed One, wisdom body, lord of speech, whose speech is great, who is all Dharma, whose essence is the wisdom of the Dharma realm that is completely pure like stainless space—āḥ!
85. ↑ For a version of the translation with detailed text-critical notes, a collection of transcriptions of source materials, and a discussion of methodology etc., please visit <https://github.com/con-jo-ry/NaSa>.

86. ↑ An Explanation of the Meaning of the Name-mantras (Toh. 2533 Nāmamantrārthāvalokinī, mtshan gsang sngags kyi don du rnam par lta ba)
87. ↑ The Lamp that Illuminates the Names (Toh. 2092, mtshan don gsal bar byed pa'i sgron ma)

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

ISSN 2753-4812

PDF document automatically generated on Thu Feb 29 02:06:14 2024 GMT from <https://www.lotsawahouse.org/words-of-the-buddha/chanting-names-of-manjushri>

LOTSAWA HOUSE

DHARMA. ON THE HOUSE.